

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre . . .	16 kor. — fill.
Negyedévre . . .	4 „ — „
Helyben házhoz hozva:	
Egész évre . . .	20 kor. — fill.
Negyedévre . . .	5 „ — „
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre . . .	24 kor. — fill.
Negyedévre . . .	6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétben és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
APACZA u. 8. sz.

A az alkotmányosság közérteke visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, április 7.

Kereskedelmi attasék.

Bizony, nem fotografus gépe elé való arcot vág az ember, ha azt hallja, hogy újabb hivatalt állítottak fel.

Mire az?! Több az irka-firka, de egy cseppet sem kevesebb a közteher. Valóban rengeteg sokféle új hivatalt, különösen »fő« és »legfőbb« felülvizsgálói állásokat szerveztek az utolsó tíz, husz évben, melynek szükségét nem éreztük, még nem voltak s hasznát nem látjuk, hogy meg vannak, legfeljebb az látja, aki benne csücsül. Végzett jogászok és végzett gavallérok. Ezeket az állásokat együtt sine curának nevezik, mert sem nekik nincs gondjuk, sem más nem gondol velük.

Ujabbán egyszerre híre járta, hogy megint hivatalt szerveznek. A közigazgatási bíróságról volt szó. Még mindig újnak lehet mondani ezt a hivatalt és mégis népszerűvé lett, mert valóban hézagpótló és működése tisztetett érdemlő.

Hegedüs miniszter is gondolt merészet és nagyot és felállította a magyar gazdasági szaktudósítói hivatalt, mindama helyeken, a melyek befolyással voltak eddig is gazdasági életünkre, vagy ahová gazdasági produkcióink irányítható lett volna, ha lett volna, aki irányítsa.

Konzulátusunk persze volt eddig is. De csak mint az osztrák-magyar-monarchia konzulátusa szerepelt, mely annyiban volt magyar, hogy mi is fizettük, de minden egyébben osztrák.

Magyar kormány csakis másodkézből, magyar hatóságok harmadkézből kaptak tőlük, az osztrák kormány révén valamit s ez a valami is csak az évi jelentés volt.

A gazdasági élethez pedig fő a megbízható és gyors tudósítás s minél könnyebb érintkezés emez expozitúrákkal, mert itt az idő pénz s ha nem sietünk a kínálkozó alkalmat fülön fogni, már rég más árul a piacon, mire mi oda érünk.

Most már vannak külön magyar szaktudósítók München, New-York, Berlin, Konstantinápoly és Bukarestben.

Ez az állás nem kicsinylendő s ha jól meg vannak válogatva az emberek, kik most indulnak új állásukat elfoglalni, akkor az egész ország meg fogja ennek az üdvös ujtásnak hatását érezni.

Az új hivatalnokoknak a szolgálati utasítása lényegében az, hogy ama közgazdasági, társadalmi, illetve technikai viszonyokat kimerítően kutassak, melyek tanulmányozására kiküldettek.

A közös diplomácia eddig csakis az osztrák exportot s az osztrák termelési viszonyokat tekintette, ezek fejlesztésével törődött s így jelentéseiknek mi magyarok semmi hasznát nem vettük, sőt tulás nélkül mondhatjuk, hogy működésüknek csak kárát láttuk, mert Ausztria érdeke homtokegyenest ellenkezik a miénkkel.

Most saját külön tudósítóink fogják magyar szemmel nézni a külföldet s ahol valami piacchoz rést látnak, gyors jelentéseikkel készíteni a módot, hogy e résen át a magyar termelés jusson be.

Nem sablonosan előirt munkakör vár e kereskedelmi attasékra, hanem minden feltűnő előnyt pillanatszerűen kell kihasználniok, az ország termelőinek javára.

A magyar emberben mindig volt vállalkozási kedv s ha ez a földmivelés és iparban beállott pangás folytán meg is csappant, újra feléled a siker reményében.

Nem régen is óriási liszt kivitelünk volt s jó áron vették borainkat külföldön. Ma a malmok üzemei megrendítették a magyar liszt hitelét és teljesen tönkre tették borexportunkat.

Ezek az attasék keressék meg rá a módot, hogy veszendő renuménk visszaálljon.

Van speciális kisiparunk, mely jól volna értékesíthető, ha export-piaczokat szerveznénk. Láthatjuk tótjainknál, kik hitvány kosaraikat még Amerikában is haszonnal értékesítik.

Piaczot szerezni ezen attasék dolga lesz, vagy legalább jelezni a pillanatokat, mikor a piacra bevonulhatunk.

Nagyon rászorul népünk a segítségre, különösen kisiparunk. Külföldön eme szaktudósítók sokat tehetnek érte, belsőpedig főnökjük, a kereskedelmi miniszter, ha a vasuti refakciókat vagy minden kisiparosnak, vagy legalább a köztük állítandó műhely-szövetkezeteknek biztosítja.

Mindezen anyagi haszon mellett pedig nem kerülheti ki figyelmünket az a tény, hogy külföldön, ha egy másodrangu hivatal által is, de mint külön magyar hivatal által, demonstrálva lesz állami és

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A postáskisasszony rózsák közt.

Irtá: Hantke Emil.

A sárgásszürke égbolton sápadoz a napfény, a levegőben finom fátolyként imbolyog a ködös párázat, a kavicsos uton megröppen a lehullott levél . . .

Gizella beburkolódik meleg schawljába. Borzong a sápadt napfénytől, retteg a párás levegőtől, megijjed a levél zörrenésétől.

A fiatal tanárjelölt ott lépked oldala mellett. Oly lehangolt és szótalan, pedig bensejében az érzelmek egész serege háborog, melyeket szeretne mind elmondani ennek a kedves, drága leánynak.

Anyiszor sétáltak már így ketten.

De most utoljára teszik.

Egy esztendeje van még hátra Szervác Jenőnek és akkor kész ember, kezében a diploma. Régi vágyuk beteljesedik és Isten-ember előtt magának mondhatja ezt a szegény árva lányt Cséby Gizust, a postás kisasszonyt.

Hisz oly rég szeretik már egymást . . . A mint ott lépdélnék egymás mellett, feltűnik Szervác előtt a múlt egy darabja. Az a darab, mely élete sorsát meghatározta, mely lehetővé tette, hogy kitűzött célját és evvel együtt boldogságát minél hamarabb elérhesse. Élénk emlékezetében van még, mikor utolsó útjára kísérték az öreg tanítót, Cséby bácsit. Sajnálták a jó öreget, de leginkább szegény lányát, a kis Gizellát. Mi lesz vele? Most már apátlan-anyátlan árva, a rokonok, az emberek kegyelmére utalva. Mihez kezdjen?

A kis Gizellában a szenvedés, a nyomorúságos küzdelem felkeltették nemes szivecskéjének büszkeségét. Ő nem akar senkinek se teher lenni; de legyen meg neki is egyéni függetlensége.

Beállott a postához. Nem nagy a fizetés, de egy szegény lány mindig kijön belőle. A tanfelügyelő aztán kijárta, hogy elhelyezték Esztelnekre. Sorsa némileg javult, mert rokonok közt volt és élete eddigi egyhangúsága némileg kezdett tűnedezni.

Szegény kis Gizus, mily boldog volt . . . Igen, egyszer egy tavaszi mulatságon történt. Kinn volt ő is Esztelneken.

Ismerték már egymást régen. De a régi vonalom akkor még jobban megszilárdult. Az őszinte, naiv postáskisasszony önkéntelenül is belopta egész modorát a fiatal, ideális lelkű tanárjelölt szívébe. A sejtett boldogság érzését a hő szerelem tudata váltotta fel mindkét részről. Hisz ellenállhatatlan varázs van abban, ha másnak lelki világában a magunkéval találkozunk . . .

El kellett válniok. El, hogy elérhessék kitűzött céljukat. A távollét alatt a remény volt az, mely folyton buzdító szózatként lebegett előttük; a remény, s mely a küzdő, szenvedő lényeknek a mindennapi kenyere.

Azóta sokat sétáltak így ketten.

De most utoljára teszik.

Szervácznak még ez az egy év van hátra. Akkor tanár lesz, kész ember. Elveszi Gizellát, a kis postáskisasszonyt.

— Tudom, hogy szíved lelked az enyém — szakítja meg a csendes Gizella, ábrándos szemét az ifjura emelve. Hanem képes leszel-e a világ előítélete ellen is dacolni értem?

— Nem is tudom hamarjában, hogy mire célzol e kérdéssel. Mit nem tennék meg érted, ki éltem gyönyörűsége vagy?

Feltétlenül legelőnyösebben
vásárolhatunk

Női-, férfi- és gyermek Carlsbadi cipőket,
Kalapokat, Fehérneműeket
és mindennemű divatárukat

Fábry Testvéreknél,
Olaszi, Fő-utca.

Telefon szám 76.

Lelkiismeretes kiszolgálás, mint az egy szolid cégnél természetes.

gazdasági külön állásunk: Hegedüs nevére igazi dicsőség lesz emez állások krealása, reánk pedig — hisszük — hasznos.

P—y.

A hadügyi költségek felemelése.

Haladunk, még pedig abban az irányban, melyet kezdettől fogva jeleztünk. A kormány-párti lapok most már egy értelemmel tetemes felemelésről regélnek és még tegnap csak 3 milliót koncedáltak, ma már hatról beszélnek és a sorok között azt is megengedik, hogy Bécsben valami magasabb összegben is állapodhatnak meg. Ma már a kormánypárti Pesti Napló is így ír:

»Bizony másképpen mennek a dolgok, mihelyt a közös költségvetésről van szó! A hadügyminiszter többé-kevésbé mindig czélt ért. Rendesen négyszer annyit követel, mint amennyire szükség van, a két kormány pedig még örülhet, ha velük egyezkedik. Most is nagy budgetcsatát vívnak Bécsben. Ugy hallatszik, a hadügyminiszter harminczhatmillió korona új kiadást kér. Ha ezt a csekélységet sem kapja, akkor lemond. Bár lemondana ez a szerencsétlen, vén flótás, aki amugy is száz oknál fogva régen megérett a penzióra. Az a harminczhat millió korona persze csupa ravaszkodás; de ha ennek csak a fele komoly, akkor is hatmillió korona körül volna az az új teher, amelyet Magyarországra szeretnének rakni. Hát van olyan ember, aki elhiszi, hogy a magyar költségvetés ezt elbirná, vagy hogy a magyar képviselőház ezt megszavazná? Elutasíthatatlan belső szükségleteink rohamosan emelkednek, bár a kormány kénytelen még olyan jogos kívánságokat is, milyen a polgári tisztviselők fizetésrendezése ridegen elhallgatni; bevételeink közül pedig azok is, a melyek régebben könnyen fokozhatók voltak, már nagyon közel járnak ahhoz a ponthoz, a melynél egyidőre minden további emelkedés megszűnik. Hogy is lehetne ez másképpen, mikor az országban nincsen egyetlen kereseti ág, a mely a stagnációnak, vagy a visszaesésnek a jeleit ne mutatná? És ezt az időpontot választják Bécsben, mint legalkalmasabbat, hogy a katonai kiadásokat szaporítsák és hóbortos tengerészeti tervekkel ijesszessenek! Hát micsoda planétán élnek ezek az emberek, ha azt gondolják, hogy manapság a magyar adófizető polgárból ilyen czélokra még több pénzt lehet kiperéselni.

Ilyenkor érezzük igazán, mekkora csapás ránk nézve is az osztrák politikai züllés.

A villamos vasut ügye.

A villamos vasut a v.-velencei Templom-térről a velencei állomásig a gőzmozdonyu vasut vágányát veszi igénybe. Korábban abban állapodtak meg, hogy 1932-től, a mikor a gőzmozdonyu vasut a város tulajdonába megy, a villamos társaság a vonalak használatáért évi 5000 frtot fizet a városnak. Ez 28 év alatt, vagyis a villamos vasut átvételére kikötött 60 év utolsó évéig összesen 140.000 frtra menne.

A miniszter kívánságához képest az egész gőzmozdonyu vonalakat átalakítani óhajtják, az egyöntetű üzem miatt. Szerződést is kötött a város erre nézve, de a közgyűlés a 140.000 frtra biztosítást kívánt.

A villamos vasut albizottsága tegnap délután ülést tartott a városházán.

Jelen voltak: dr. Bulyovszky József elnök, Ragány János, dr. Baróthy Ákos, Száhländer Károly, Busch Dávid, Komlóssy József, dr. Berkovits Ferencz, Tichy Gyula, Rimler Károly, Dús László, Szűts Dezső aljegyző.

Berkovits Ferencz dr. a közuti vasut képviselőjében előterjeszti, hogy azért, mert az üzem könnyítették s ne legyen különbség 1932. évig, hogy mely üzemköltségek hova tartoznak s végül a tetemes befektetésekre tekintettel, a város ne tegyen túlköveteléseket s tartsa fenn a bizottság előbbi álláspontját. A közgyűlés határozatát nem teljesítheti a vasut, mert elment addig a határig, a meddig lehet. Jelzi, hogy a M. A. V.-kal az egyezkedés már megindult s igen terhes feltételekre akadtak.

Ragány János szerint tisztába kell jönni azzal, hogy a város 5000 frt évi nyersjövedelmet kapna 1932. évtől kezdve. A másik érv az, hogy a vállalatnak újabb 200.000 koronát meghaladó összeget kell befektetni s ennek kamatai 5000 frtot meghaladnak. A vállalat a közönség igényeit kielégíti, befektetést eszközöl s így az ő szemében ez többet ér, mint az évi 5000 frt peage bér, melyet a fenntartási költségek terhelnek s melyek szakértők szerint majdnem felemésztek az 5000 frtot. Ha a társaság ezt kijelenti, az esetben a visszaadott szerződést ajánlaná a közgyűlésnek elfogadásra.

Egy szakember véleménye.

Száhländer Károly kérdést tesz az iránt, hogy a befektetendő 200.000 koronának mi lenne a célja?

Berkovits Ferencz dr. kifejti, hogy a befektetésekre kell a 100.000 frt s ezt részletezi.

Az engedélyezési eljárást azonnal folyamatba teszik, mihelyt a pótbejárás meglesz.

Száhländer Károly kifejti, hogy háromféle vasut lesz a közuti vasuti vonalakon. Lesz villamos, személyszállító, teherszállító gőzüzemű vagy villamos vasut. A peage jogért 1400 m. hosszú vonal után 5000 frt bért kapna s 4000 m. hosszú közuti hálózatot kap 1932-ben. Az 1.400 m. vonal fenntartása 5000 koronát tenne, tehát 5000 koronát bevételnek lehet tekinteni 28 éven át. Ezt tehát feláldozná a város s a 4000 m. hosszú vonalnak 28 éven át való használatának hasznát. Ez is előny lenne. Kiterjeszkedik ezután arra a véleményre, hogy a város 28 év múlva csak ócska vasat kap, berendezést nem. Ez nem áll erről a város fog gondoskodni. Az ismeretes, hogy ellenértéktől a jövedelemben részesedik a város. Ehhez nem lehet szólni, mert a kilométerenkinti befektetési költséget nem ismerjük. Pozsonyban ez magas, hosszabb vonalnál redukálódik. Ha 120.000 frtban fog megállapíttatni a kilométerenkinti tőke, ez 920.000 forint s a mostani tőkével 1.300.000 frt jön ki. Ennek 6 százaléka 78.000 frt. Hogy ennyi jöjjön be, legalább 12 százalék bruttó jövedelemnek kell lenni, ennyi pedig bajosan lesz. Ezért a régi szerződés fenntartását s a pótszerződés elejtését javasolja.

Busch Dávid főmérnök más szempontból fogja fel a kérdést. Ő is azon nézetben van, hogy 32 év múlva a város nem kapja az 5000 forint jövedelmet, vagyis 2500 frt tiszta jövedelmet. De kap a város villamos vasutat 32 év múlva s azt se tudjuk, milyen fejlődést vesz a város, lehet, hogy a mai fővonalak mellékvonalak lesznek. Azokat az előnyöket, amelyeket most kapunk, aligha fogjuk megkapni, vagy legalább is áldozatok árán. Ma ezt könnyen kapjuk meg, mert a társaságnak hosszú idő áll rendelkezésére. A főszámvevő javaslatához járul — eltekintve a jövedelemtől — és kösse ki a város, hogy a közuti legalább 100.000 frtig terjedő kefeletést létesít e vonalak átalakításában.

Berkovits Ferencz dr. igyekszik Száhländer Károlyt felvilágosítani. Azt hiszi, hogy az első években a költségek se kerülnek ki, de nagyon szerencsétlenül állana a dolog, ha 32 év múlva a jövedelem legalább 8 százalékot nem tenne ki. Közvetve is ad a városnak előnyöket, emelkedik a forgalom, emelkedik a házak értéke. Ha pedig 32 év múlva se lesz a jövedelem 6 %-os se, akkor honnan fizetné a 5000 frtot? Azt hiszi, hogy méltányos alkudozó féllel van a társaságnak dolga. Ezért ajánlja a társaság propozícióját elfogadásra. Az építési tőkét ma még nem tudhatják.

Ragány János az államvasutak magatartásától való függés kikötése mellett azt is ki-

— Látod Jenő én már most is féltélek téged. Elgondolom, hogy távol tőlem, körülvéve a csábítás annyi kínálkozó helyzetével, elfeleded a te gyámoltalan Gizelládat.

— De édesem! Eddig és ezután is megtudom őrizni szívemben azt a hő vonalmat, mely utóvégre is, a mi örök egyesülésünkre fog vezetni. Tépd ki lelkedből az ilyen borús sejtelmeket és vigyázz kicsiny szivedre, nehogy az alaptalan és féltékeny gyanu rémképeket fessen elődbe. A te életed, az én boldogítással, már meg van határozva . . .

— Hiszek neked Jenő. Ismerlek jól. Volt rá elég időm, hogy ezt kimondhassam . . . Ha eljön majd az idő, én leszek a virágfűzér, mely élted fája körül fonódik.

*

Hogy minek is szánta rá magát erre a lépésre. De hogy állhasson ellen, mikor olyan őszintén hivta:

— Drága Gizellám! A maga szépsége és bájainak üdesége nem engedhetik meg, hogy ennyire elrejtve maradjanak. Jóllehet árva lány, de feltűnő szépségeért bármily gazdag férfi is elveheti. Jöjjön el gyakran hozzánk. Legalább megismeri a világot és a modort az abban való mozgásra.

Igy beszélt Zsolnay Malvin és rá is vette a postáskisasszonyt, hogy látogassa meg őket. Gizella tehát be jutott a Zsolnayak ősi

fészkébe és becézgetett kedvence lett mindnyájuknak. Különösen a fiatal Zsolnaynak.

A csendes magány unalmait szenvedő Zsolnayra az érdekesség és változatosság ingerével hatott a szép postáskisasszony. Először csak dédelgette, mint egy kedves árvácskát; majd szórakozott vele, mint egy naivságában őszinte és természetesen feleleteket adó leánnyal; később a vonzódásnál is nagyobb érzellemmel követte minden léptét és leste minden kívánságát, csak hogy megtestesült szerénységével és bohó gondolataival az őt még sokkal szebbé tevő zavarba ejthesse.

A postáskisasszony szívében felébredt az én tudata. Látta, hogy szépsége feltűnő és érezte, hogy Zsolnayt képes lenne magáévá tenni.

Igen de Jenő! Megfogadták egymásnak, hogy jöjjön bármi közbe, ők kitartanak.

De számítottak-e Zsolnayra? Jó modoru, elegáns fiu és vele szemben nagyon előzékeny. Igaz, e tulajdonságok, tán még fokozottabb mértékben meg vannak Jenőben is.

Csak legalább írta gyakrabban. Utolsó levelében is, mentegeti magát, hogy annyira el van foglalva, hogy nem írhat mindig, de hát . . . Ha igaz lenne a mit beszélnek?

Ilyen gondolatok közt ért a nagy rózsabokorhoz, ahol utóljára beszélt Jenővel. Oh, hogy miért is nem tud megjelenni, hogy ösztelna el minden gyanut és minden rágalmat.

Ő, az elhagyatott lány álljon ellen, amikor jobb sors . . .

A rózsabokor termő erejében az ősz pusztító hatalmával is mert dacolni. Elhullatta virága javát, de azért a levelek közt elég sűrűn fehérlik még a gyönyörű formájú rózsza. Az egész bokor egy virágos oázis, az enyészeti sivatagában.

Gizella összerezzen, amikor meglátja. Aztán leül a kispadra. Hűvös szellő kerekedik. A fehér rózsaszirmok mint illatos hópihék szállanak a földre és míg leérnek beborítanak mást is, mi utjokba esik . . .

— Hazudtál — gondolja magában Gizella. — Hazudtál, mert te adtad a reményt, a biztatást. Ki hitte volna, hogy így fordul meg a sors, mely olyan nyájasan mosolygott reám s annyi édes órát, annyi zavartalan boldogságot ígért. Hátha igaza van Zsolnaynak?

— Nem fogom zavarai édes? — hangzott egy hang a rózsabokor mellől és előlépett Zsolnay. — Bocssáson meg, nem leskelődtem. De a hogy megláttam sétálni, elég volt arra, hogy kövessem . . . Éppen most kaptam levelet egy barátomtól. Pesten van és leírja időtöltésüket . . . Azt hiszem magát is fogja érdekelni drága Gizella.

— Tán csak nem Jenőről van valami? Ha igen, úgy az Istenre kérem, mondjon el mindent.

kötné, hogy ha az engedélyezési eljárás során beigazolták találatnak az, hogy a régi vonalak átalakítása a közúti vasut részéről 200.000 koronát tevő befektetést igényelje, a közgyűlés elé terjesztett, de még el nem fogadott szerződés ajánlatossá elfogadásra a közgyűlésnek.

Elnök a vitát berekeszti s összegezi a mondottakat, Száhländer Károly különvéleményét, ki a pótszerződés elejtését javasolja, Ragány János főszámvevő a pótszerződés fenntartását kívánja a 200.000 korona befektetés igazolása esetén. Komlóssy József arra nézve is kíván intézkedést, ha a befektetési tőke 80.000 frtot tenne. Berkovits Ferencz dr. jelzi, hogy a befektetés 100.000 frtot felülhalad. Száhländer Károly különvéleményét fenntartja.

A bizottság Ragány János főszámvevő indítványát fogadja el. A közgyűlés által kívánt pénzügyi szempontokból a polgármester kéri, hogy az évi mérleget a közúti vasut szolgáltatassa be. Berkovits Ferencz dr. öt évi mérleget beterjeszteni ígér. Bulyovszky József dr. polgármester azt hiszi, hogy most nem lehet a 32 év múlva való értéket megállapítani. Dús László kívánja, hogy megérje azt az időt. (Derűtség.) Ragány János: Tessék konkrét indítványt tenni.

E derűs incidenssel az ülés véget ért.

Nagyhét a templomokban.

— A szent szertartások sorrendje. —

A mai nappal kezdetét veszi az egyház fontos időszaka: a Nagyhét. Az Isten-ember emlékének szenteljük e hetet s különösen a hét utolsó három napját, melyen az egyház élénk tárja a megváltás nagy munkájának, Krisztus kinszenvedésének történetét, egész a Golgotáig. Ősidők óta »nagy«-nak nevezték a gyászos időszakot s innét van a »Nagycsütörtök«, »Nagypéntek«, »Nagyszombat« elnevezés. A lélek mélyéig meghatók e napokban az egyház szertartásai s odabilincselik a hívők lelkét a Kálvária keresztje alá.

A nagyváradi templomokban a következő sorrendben mennek végbe a nagyheti és husvéti ájtatosságok.

A székesegyházban.

Virágvasárnapján, ápril hó 8-án délelőtt 9 órakor. Barkaszentelés alatt gregorian ének. Utána körmenet. Passió.

— Ha úgy kívánja. Tehát Szervác tanárjelölt a legkedvesebb fia a pestiek »Csak vigan!« társaságában. Egy gazdag és félvilági özvegy asszonyval került össze és avval éli napjait. Tudja, közös háztartást visznek. Az ő révén aztán barátainak is kijut a jóból. Nahát kedves Gizus ilyen emberre pazarolni a maga drága szerelmének . . .

— Zsolnay! — kiáltott fel a fájdalmas kábultság érzetével Gizella, — emlékszik mit mondott a multkor?

— Igen. Ha majd elszáll szívéből a kegyed szerint hű szerelem világító lángja, mely én szerintem csak pislogó fény, mely az első fuvásra ellobban; úgy számíthat egy önzetlen férfira, ki képes önnek szívébe újra ültetni a visszatérő eszményt. Ez a férfi én vagyok. És amit mondtam, annak most is helyt állok.

— Köszönöm Zsiga! A habozás, mely eddig fogva tartott nem engedte, hogy őszintén nyilatkozzam. De áldom a Mindenhatót, hogy felfüdüzte jövőm balsorsomat és elébem küldte önt, ki elhárítja boldogságomból az akadályokat.

És mintha mi sem történt volna ennek előtte. Zsolnay és Gizella folyton együtt vannak. Szervácra nem hallanak semmit és ő sem ir.

De a mily jól esett Gizellának, ha régi szerelmüket az egész világ is látta, oly rosszul esik most, hogy új boldogságukra szinte a titok látszatát kell ölteni.

Nagyszombat, ápril 11-én. D. u. 3 órakor énekes officium, lamentáció és »Miserere« férfikar, melyet a papnövendékek énekkara ad elő.

Nagycsütörtökön, ápril 12-én. D. e. 9 órakor nagy mise, mely alatt krizmát és olajat szentelnek.

A szertartás végén a bibornok, illetve püspök megmossa 12 szegénynek a lábát. — D. u. 3 órakor lamentáció zörgő vecsernye.

Nagypénteken április 13-án. D. e. 9 órakor kezdődik az u. n. »csonka mise«. Passió, mint Virágvasárnapján.

A szent beszédet Halász Gyula szem. lelkiigazgató mondja. — D. u. 3 órakor lamentáció. Este 7 órakor szentségbetétel, mely alatt a növendékpapok énekkara a »Popule meus«-t énekli.

Nagyszombaton, ápril 14-én. Reggel 7 órakor tűz-, husvéti gyertya és keresztvizszentelés, 9 órakor nagy mise. Délután 6 órakor a feltámadási szent szertartás.

Husvét vasárnapján, ápril 16-án. D. e. 9 órakor ünnepélyes nagy mise. A evangéliumkor Grócz Béla kanonok tart ünnepi szent beszédet.

Várad-Velencsén.

Virágvasárnap, az ájtatosság reggel 9 órakor veszi kezdetét barkaszenteléssel, utána sz. mise, mely alatt a passió énekeltek.

Nagyszombat, d. u. 3 órakor lamentáció. Nagycsütörtökön, reggel 9 órakor szentmise, délután 3 órakor lamentáció.

Nagypénteken, reggel 9 órakor veszi kezdetét az ájtatosság passióval és az Urkoporsóban a legmélt. Oltáriszentség kitétele után sz. beszéd, melyet Gábrély Lajos plebános tart.

Nagyszombaton, reggel 7 órakor szentségkitétel, utána tűz-, husvétgyertya- és keresztvizszentelés. Ezt követi 9 órakor énekes szentmise. Este 6 órakor feltámadás.

Husvét vasárnapján, reggel 7 órakor csendes mise s Gábrély Lajos plebános predikál. 3 órakor vecsernye.

Husvét hétfőn, 10 órakor énekes szentmise, d. u. 3 órakor vecsernye.

Az Orsolya-zárda templomában.

Virágvasárnap reggel 1/4 8 órakor barkaszentelés, utána szent-mise, 4 órakor litánia áldással.

Nagyhétfő: Reggel 1/4 8 órakor sz. mise. Nagykedd: Reggel 1/4 8 órakor sz. mise.

Nagyszombat: Reggel 1/4 8 órakor sz. mise.

Nagycsütörtök: Reggel 1/4 7 órakor sz. mise és áldozás, melynek végeztével a legméltóságosabb Oltáriszentség a templomból kivitetik, utána oltárfosztás.

Gizellának úgy tűnt föl, hogy Zsolnay nagy szerelmében nem tudja legyőzni azokat a korlátokat, melyek egy szegény postáskisasszony és egy gazdag földesúr fia közt léteznek. Istennem, ha más valami lappangana a szenvedélyes szerelem mellett, melyet Zsolnay mint eszközt használna fel arra, hogy célját elérhesse . . . De miféle cél lehet az? . . .

Ily kínos tépelődések közt telt el egyik nap, a másik után, míg csak be nem köszöntött a rügyfakasztó édes tavasz, mely kinyitja a virágok szirmait, . . . mely kellemes érzésbe ringatja a dobogó szíveket.

Gizella és Zsolnay ott ülnek a rózsabokor árnyában. Rég ott lehetnek és sokról beszélhettek már.

— Zsolnay! — kiált fel Gizella haragosan. — Látom, hogy maga nem a szív embere, hanem tökéletes világfi, ki minden igyekezetével azon van, hogy törbe ejtsen egy szegény leányt. Hogy aztán boldogságát, esetleg életét is elveszti az a lány, mellékes. Fő az, hogy célját elérje és hódításainak láncszemét egy ujjal szaporítsa. Mert elvégre rendelkezik minden eszközzel, ami az ilyen galád dolgot elősegíti.

— Ugyan édes Gizellám, maga mindig ilyen rémképeket fest maga elé. Hisz tudja jól, hogy egyes okok hátráltatják csak, hogy szerelmünkkel nyíltan fellépjek. És akkor aztán . . . tehát kérem, esedezem, hogy azt, a miről az előbb . . .

Nagypéntek: A sz. szertartások 7 órakor kezdődnek, minek végeztével az Oltáriszentség a sz.-sirba tételük nyilvános imádságra. Este 1/2 7 órakor szentségbetétel.

Nagyszombat: Reggel 6 órakor a szentség kitételük a sz.-sirba, mely után kezdetét veszi a tűz szentelés, husvéti gyertya megáldás és a profecziák. 9 órakor sz. mise. Este 1/2 7 órakor feltámadási szertartás.

Husvétvasárnap: Reggel 1/4 8 órakor csendes mise, 10 órakor ünnepélyes sz. mise, délután 4 órakor litánia áldással.

Husvét hétfő: Reggel 1/4 8 órakor énekes sz. mise. Délután 4 órakor litánia áldással.

A v.-olaszi-i plebánia templomban.

Virágvasárnap 7 órakor csendes mise, 9 órakor barka szentelés, körmenet, utána ünnepélyes mise, mely alatt »Urunk kinszenvedésének története« magyarul éneklük a kántor, néptanítók és műkedvelőkből alakult énekkar, fél 12 órakor csendes mise, délután litánia.

Nagyszombat d. u. 3 órakor »Jeremiás siralmi.«

Nagycsütörtökön d. e. 9 órakor nagymise, d. u. 3 órakor »Jeremiás siralmi.«

Nagypénteken d. e. 9 órakor »előszentelt mise«. alatta »Urunk kinszenvedésének története« magyarul, utána sz. beszéd, tartja Mándoky Sándor karkáplán. Délután 3 órakor, ha az idő kedvező lesz, körmenet vezetetik a Kálvária-ra, hol sz. beszédet tart Gáspár István s. lelkész. Kedvezőtlen idő esetén a processió elmarad és a sz. beszéd a templomban tartatik meg, utána »Jeremiás siralmi.«

Nagyszombaton reggel fél 7 órakor tűz-, husvét gyertya és keresztvizszentelés, azután nagy mise. Este fél 8 órakor feltámadási körmenet, tartja segédlettel Dencs János esperes.

Husvét vasárnapján 7 órakor csendes, 9 órakor énekes, fél 12 órakor csendes misek mondatnak, délután 3 órakor ünnepélyes vecsernye.

Husvét hétfőjén 7 órakor csendes, 9 órakor ünnepélyes sz. mise, ezután sz. beszédet tart Kópis József s. lelkész, fél 12 órakor csendes mise, délután 3 órakor vecsernye.

Várad-Ujvároson.

Virágvasárnap, délelőtt 9 órakor a sz. mise előtt barka szentelés. Körmenet után nagy énekes sz. mise, az evangélium előtt megkezdődik az ugynevezett passió-éneklés, előadja a kir. kath. tanítóképezde énekkara.

Nagyszombat délután 3 órakor kezdetét veszi a Jeremiás próféta siralmainak éneklése

— Elég! Hagyjom magamra. . . Ha van önben egy szikrányi becsületérzés, akkor kerülni fog. . .

— De ha nem tudlak! Én birni akarlak téged — és lázas szenvedélyvel zárta karjai közé a meglepett Gizellát.

Szegény leány a váratlan támadástól szinte megdermedve alig is birt megmozdulni. Nagynehezen jött magához és kezdett segítségért kiáltani.

És mintha csakugyan léptek hallatszanának. Zsolnay megszegeyenülve eresztette el áldozatát és holmi érthetetlen szavakat mormogott.

— Gizella érezvén a segítséget, megindult csakhogy minél távolabb legyen veszedelmes ellenfelétől. De alig tesz pár lépést egy férfiával találkozott, a kinek az elébb a léptei hallatszottak és kinek látása a vért megfagyasztotta ereiben . . . A férfi Szervác Jenő volt.

— Gizellám! — siet boldogan mosolyogva feléje. — Csudálkozol ugy-e, hogy ilyenkor már itthon vagyok!?

— Uram! szólt fagyosan Gizella. — Az előzmények után megtiltom, hogy ezen a hangon szóljon hozzám. Avagy talán azt hiszik önök férfiak, hogy egy szegény leány csak arra van teremtvé, hogy eleget tegyen időtöltő személyeknek, vagy kiálkozó kalandjainak? . . . Eh, különben önben tételezek még fel annyi lovagiaságot, hogy sérteletlenül hazakisérhet. . .

— Nem értek az egészségből semmit, de ugy

(lamentáció) előadja szintén a kir. kath. tanítóképezte énekkara.

Nagycsütörtökön délelőtt 9 órakor énekes sz. mise, utána oltár-fosztás, délután 3 órakor Jeremiás próféta siralmainak éneklése.

Nagypénteken délelőtt 9 órakor lesz az u. n. »előszentelt« mise, alatta énekeltek a passió. Kezdetét fogja venni a keresztsókolás a sz. sirban. Sz. mise után **Pálffy Béla** főreálisk. hittanár predikál. Délután 3 órakor ismét Jeremiás próféta siralmainak éneklése. Este 7 órakor szentség bevétel.

Nagyszombaton reggel 7 órakor szentség kitétel a sz. sirba. 8 órakor tűz, gyertya és keresztkutszentelés. 9 órakor nagy énekes sz. mise. Este 7 órakor ünnepélyes feltámadási körmenet.

Husvét vasárnapján reggel 9 órakor **Krisztik János** káplán szent beszédet mond s utána ünnepélyes szent mise. Délután vespere.

Husvét hétfőn reggel 9 órakor dr. **Vucskics Gyula** predikál, utána szent mise s délután litánia.

*

A többi templomokban Nagyszombaton a következő időben megy végbe a Feltámadási ünnepély:

A premontrei rend templomában délután 3 órakor.

Az irgalmas rend templomában délután 4 órakor.

A kapuczinus rend templomában délután 6 órakor.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva.

Apr. 8. A szépművészeti egyesület közgyűlése.

Apr. 10. A Sebes Körös-társulat vál. és rendes évi közgyűlése.

Április 18. Esküdtárszéki tárgyalás.

Április 20. Esküdtárszéki tárgyalás.

Április 22. A Bihar megyei Népművelési Egyesület gyűlése.

* **Hosanna! Hosanna!** A nagy tragédia időszakát megelőző vasárnap, ma, ezen üdvözlővel telnek be a templomok szerte a világon, hol a megváltó uralja a szíveket. Emlékeztet ez arra a napra, midőn az Üdvözítő Jeruzsálembé ment s az üdvözlő nép ujongva fogadta,

pálmát és zöldségeket hintett utjába. Ezért az egyház Virágvasárnapnak is nevezi s a dicső jelenet emlékezetére barkát szentelnek.

* **A bibornok-püspök itthon.** Dr. **Schlauch Lőrincz** bibornok-püspök a tegnapi esti gyorsvonattal a husvétünnepre Budapestről hazaérkezett. — A vasútállomáson **Fetsner Antal** kanonok az udvari papsággal fogadta.

* **Személyi hir.** Dr. **Belopotoczky Kálmán** tábori püspök nagyváradi kanonok kedden a husvétünnepre Bécsből Nagyváradra érkezik.

* **Lelkigyakorlatok a papnevelő intézetben.** Ma este kezdődnek a papnevelőintézetben az évi lelkigyakorlatok **Ithalhammer** jézustársasági atya vezetésével, ki e célra a tegnapi esti gyorsvonattal érkezett Kalocsáról. A Nagyhét három első napján tartanak e lelkigyakorlatok s befejezésük leszén Nagycsütörtökön a közös szent áldozás.

* **Jubileumi bucsu Magyarországon.** **Bubics** Zsigmond kassai püspök egy rendkívül érdekes és érdemes indítványt terjesztett be **Vaszary** Kolos bibornok-hercegprimáshoz és általa a magyar katolikus püspöki karhoz. Az indítvány lényege az, hogy: miután a jubileumi szent év bucsuját csak azok nyerhetik el az idén, akik Rómába zárandokolva, ott az előírt ájtatosságokat elvégzik s miután a kívánalom teljesítése hazánk katolikusainak nagyobb részére lehetetlen; s miután a magyar katolicizmus az idén ünnepli meg 900 éves fennállását: a kassai püspök fontosnak és kívánatosnak tartja azt, hogy a hercegprimás által vezetendő zárandoklatban résztvevő magyar katolikus püspökök azon esedéssel járuljanak a pápa elé, hogy tekintettel 900 éves jubileumunkra, ő Szentsége engedélyezze a teljes bucsut — hazánk területén is a szent évben.

* **A választási fuvardíjak.** A választási fuvardíjak megállapítására vonatkozólag a belügyminiszter megkereste a vármegyéket. Biharvármegye alispánja a miniszteri leirat értelmében összehívta tegnapi délelőtt azon küldöttséget, a mely a fuvardíjakról alkotott szabályzatot kidolgozta. Szunyogh Péter alispán elnökölt, jelen voltak: Mar-

kovits Károly, Gálbory Sámuel, Kikinday Gyula, Csapó Dezső és Keszthely Zoltán. A szabályzatot a miniszteri leirat értelmében módosították. Semmi fontosabb módosítani való nem akadt. A három csoportosítás, 1—15, 15—30 és 30 kilométernél nagyobb távolságok szerint. A szabályzatban a téli hónapokra 20%-al magasabb fuvardíj volt megállapítva. Ezt akként módosították, hogy az I. csoportnál 1 korona, a II. csoportnál 2 korona és a III. csoportnál 3 korona pótdíjat szedhetnek fuvaronként. Kimondták továbbá, hogy a távolság elbírálásánál a szabályrendelet az irányadó. Mellőzték továbbá azon különben is kivihetetlen rendelkezést, hogy a fuvaros ugyanazon személyeket tartozik a választás után visszaszállítani, akiket oda vitt. A vámott és más hasonló díjat külön fel lehet számítani. — A szabályrendeletet májusig a közgyűlés elé kell terjeszteni, miért is rendkívüli meggyűlést hív össze a főispán. A szabályrendeletet meggyeszerzte meghirdetik.

* **Választások a városnál.** A csütörtöki városi közgyűlésen több rendbeli választások lesznek. Két fogalmazói és egy rendőrbiztosi állást töltenek be. Az első osztályú fogalmazói állásra több pályázó van. Legnagyobb kilátása van a megválasztásra **Molnár János** II. oszt. fogalmazónak, a ki már hosszú idő óta van a város szolgálatában s buzgó működésével érdemeket szerzett az előléptetésre. A II. oszt. fogalmazói állásra erős pártja van **Márkus** István tb. fogalmazónak. — A rendőrbiztosi állásra valószínűleg **Réz Bertalan** hely. rendőrbiztost választják meg, a ki három év óta buzgó, agilis tagja a rendőr-tisztikarnak. Igen erős ellenfele **Bacz** Endre tb. irodaigazgató, a kinek szintén hosszú szolgálati ideje alatt szerzett érdemei vannak.

* **Kitüntetett rendőr.** Nagyváradon igen silányul vannak fizetve a rendőrök, noha a fáradságos szolgálatból kijut eléggé nekik. azért nem egy van köztük, akik ambícióval buzgalommal teljesítik kötelességüket. **Veress** György rendőrtizedes már régen szolgálja a várost s fáradságot nem ismerő buzgalmat fejtett ki. Ennek az elismerésül dr. **Bulyovszky** József polgármester **Veress** Györgyöt tiszteletbeli rendőrmesterré nevezte ki.

sejtem, hogy Zsolnay nem úgy viselte magát, mint egy korrekt férfinak illik!

— Miféle jögon mer így szólni rólam?

— Ugyan uraim! csak nem vesznék össze az én csekélységemen? Na itt hagyom magukat és aztán nevéssenek egy jót — rajtam!

— De én tudni akarom, hogy mi történt itt és mi az oka annak, hogy ily bánásmódban részesülök...

— Az az egész — szólt szentelen nyugodtsággal Zsolnay, — hogy a kis Gizellával nem lehet mézes-mázos beszéddel semmire menni. Na ért engem Szervác ur?

— Nem értem. De látom, hogy ön egy igen elvetemült teremtés lehet!

— Igen? ... Tehát uraságod még nem adta föl a reményt, a kis Gizus kegyeibe jutni. Nem is rossz. Egy párbaj árán kiengesztelni a régi bűnöket.

— Kérem ne hozzon ki egészen a sodromból. Ha lenne tisztesség érzete, már elkorodott volna...

— Ezért számolunk!

— Na azt még megtehetjük!

*

A múlt napok izgalmaiktól leverten ült szobájában Gizella. Gondolatvilágában két férfi küzd egymással. Mindegyik egy és ugyanazon életet zuzta össze. Ez az élet az övé volt. És most egymásért akarják kioltani.

Egy levelet hoznak neki.

Az irás ösmerős. Az egyik írása. Vajjon felbontsa-e? Hisz vége köztük mindennek. Mind egy! Ha van valami e levélben, úgy csak fegyverül használhatja, ha még egyszer közelednék hozzá. Különböző párbajozni fognak és lehet, hogy gyászos kimenetellel. Rá nézve közönyös ugyan, de lehet, hogy az egyiknek épp az az utolsó mondanivalója, a mi ebben a levélben van. Már csak ezért is felbontja.

— Édes jó Gizellám!

Engedd meg, hogy a válságos perc előtt melyben valamelyikünk holtan marad, so-rammal megzavarjam anélkül is felizgatott perceidet. De másképp nem tehetem. A multból vehetek annyit emlékül, hogy tőled elbucuszam.

Mikor hazaérkeztem, a távollét által fokozott lángoló szerelem tűzével akartalak keblemre ölelni. A boldog viszontlátás helyett... Most már előttem ismeretes okból, megtiltod azt a hangot, hogy úgy szóljak hozzád, mint régen.

Először benned kétkedtem. Azt hittem hülsen lettél. De most már tudok mindent. Azt is, amit te sem tudtál.

Zsolnay aljas rágalmakat mondott felőlem s te elhitted. Segítette eme gaz tervet az is, hogy elfoglaltságom miatt nem irhattam oly gyakran levelet, mint eddig. De bízam benned, hittem erősen, hogy a hátralevő időt türelmesen kihuzzuk. Eltűrtém mindent, szembe néztem mindennel; de

elszomorít az, hogy akibe mindem üdvömet helyeztem, az képes volt ilyeneket elhinni rólam.

Láthatod, hogy az elvesztés ördöge vetette ránk hálóját.

Evvel a levéllel tartoztam férfi becsületemnek és... ne tarts érzélgősnek... igaz szerelmem szeplőtelenységének.

Ha halva maradok, remélem megérdemlek egy könnyet tőled, ha másért nem, igaz hitemért, hogy sohse kétkedtem benned.

Légy boldog, ha feltalálhatod a boldogságot. Ha meg is halok rám nézve mindegy, mert szerelem miatt meghalni annyi, mint abban élni. És most Isten áldjon meg.

Jenő.

— Ezt meg kell akadályozni! kiáltott föl Gizella a rémület hangján.

De csak hogy mire kiért az utczára, már az arra menő emberek ujságolták, hogy Szervác Jenőt a Kőkényes erdőben párbajban megölte Zsolnay Zsigmond.

— Emberek! Megáljatok! — jajdult fel a postáskisasszony kikelt ábrázattal. Tudjátok-e, hogy ott egy ártatlan embert gyilkoltak meg? És ti még nevettek? Persze, ti is oly gyilkosok vagytok, mint az a másik!

— Uram Isten! a kisasszony megzavarodott — suttozták egymás közt a jámbor parasztok.

— Hiába is bámultok és csóváljátok fejteket. Ha ti meg nem ölitek a gyilkost, úgy megölöm én... Hah, már jön is... Még

* **Nagybeteg bárónő.** Napok óta az általános részvét hangján beszélnek az egész városban öv. des *Echerolles Kruspér* Sándorné sz. Gerliczy Stephanie bárónő súlyos betegségéről. Tegnap örömmel értesültünk, hogy a beteg most már *a nagy veszélyen túl van* és hogy napról-napra *halad a teljes fölgyógyulás felé.* A bárónő néhány hete influenzába esett, de nem tulajdonított gyöngékedésének semmi nagyobb bajt s azért mihelyt könnyebben érezte magát kikocsizott a városba s látogatásokat tett. Ez alkalommal meghűlt és most már *tüdőgyulladásba* esett, a mi az influenzának gyakori következménye. Betegsége oly aggasztó fordulatot vett, hogy ámbár a nagyváradi orvosi kar két oly jeles tagja, mint *Kornstein* Lajos dr. és *Fráter* Imre dr. kezelte, a beteghez dr. *Purjesz* kolozsvári egyetemi orvostanárt is elhívták. A házi orvosok és a beteg bárónő édes anyjának, öv. Gerliczy Félix bárónő, valamint gyermekei ápolása a nagy veszélyen átszegtették a beteget, kinek betegsége körül most együtt van az egész család. Itt vannak ugyanis *Szegedy* György cs. és kir. kamarás neje, *Gerliczy* Ferencz báró és neje.

* **A római nemzeti zarándoklat.** A nagy nemzeti zarándoklatra, mely e hó 24-én indul el *Vasary* Kolos bibornok hercegprimás vezetése alatt Rómába, nagyban folynak a jelentkezések az egész országból. *Nagyváradról* s az egyházmegyéből is többen készülnek e zarándoklatra. Ugy tudjuk, a váradi káptalan is képviselve lesz két tagja által, ez egyházmegyei papok közül körülbelül tizen mennek, a világiak köréből is készülnek felhasználni e riika kedvező alkalmat, hogy Rómába meheszenek. Jelentkezéseket még e héten elfogad a központi bizottság, vagy a plébániákon is jelentkezhetnek. A zarándoklatban nők is részt vehetnek. Részvételi árak: Ötnapi római tartózkodás ára (teljes ellátással) s avasut oda-vissza, I. oszt. 130, II. oszt. 96, III. oszt. 60 frt. A különvonathoz csatlótt hálókocsokra előjegyzések már csak korlátolt számban fogadtatnak el.

* **A magyar Vöröskereszt-Egylet új védasszonya.** *Mária* Valéria főhercegnő, a magyar Vöröskereszt-Egylet védasszonya és

nevet . . . A gyilkos! . . . Adjatok valami kést. Egy jó hosszút, hadd üssem keresztül azt a gonosz szívet . . . Hát nem adtok? . . . Ugy öklömmel ütöm agyon . . . Látjátok, még ide jön elembe. A szemét ütöm ki. Azt! . . . Nézzétek, mindjárt nem lesz neki szeme . . .

És kezével izgatottan sujtott a — rózsabokorba.

Az apró rózsatövis azután felébresztették súlyos és lázas álmából a szép postásasszonyt.

— Jaj Istenkém; mily nehéz álmom volt. De hogy is tudtam így aludni? Mikor Jenő lehet, hogy már meg is érkezett! De nem győztem várni, hát gondoltam, addig szedek egy pár rózsát és tessék, a gonosz kis rózsák milyen rossz álmot küldtek szemeimre . . . De ni, kik jönnek ott? . . . Ő az . . . csakugyan . . . Jenő. Hát így el tudtam aludni az időt?!

— Bizony drága Gizella — szól Zsolnay elsőnek megérkezve. Ha én véletlenül kinn nem sétálok Malvin nővéremmel az állomás körül, hát szegény Jenőnek, az eminens képzettségű tanárnak, nem lett volna kivel bejönnie.

— Na nem baj — szól Malvin jóakaró mosolygással — legalább az örök boldogságot mi hoztuk el a mi kis Gizuskánknak . . . De ni még csak nem is szóltok egymáshoz . . .

— Gizikém!

— Jenőm! — és két egymásért hevülő szív dobogott egymás karjai közé zárva.

Viktor Lajos főherceg, az egylet védnök helyettese, az idén személyesen vesznek részt az egylet idei országos közgyűlésén. Ez elhatározásukat már tudatták az egyesület elnökségével. Mint Bécsből jelentik, gróf *Csekonics* Endre, az egylet elnöke, tegnap kihallgatáson volt *Lajos Viktor* főhercegnél és e kihallgatás alkalmával megállapították a közgyűlés részleteit. E megállapodás értelmében az egylet idei országos közgyűlése május második felében lesz Budapesten.

* **Ügyészi megbízott kinevezése.** Az igazságügyminiszter *Forrás* Gyula margittai járásbírói aljegyzőt a margittai járásbírósnál alkalmazott ügyészi megbízott helyettesül kirendelte.

* **A rendőrség szaporítása.** A rendőrség létszámát a törvényhatóság szaporította. Nagyvárad város polgármestere *Bulyovszky* József dr. I. osztályu rendőrök kinevezte. Grenó István, Koszta Demeter, Dienes István, Szöllösi Lajos, Józsa Lajos, Drén Gábor, Szabó József, Nagy Sándor, Somi Gyula, Szőnyi László, K. Nagy László, Zsoldos Mihály II. osztályu rendőrök. II. osztályu rendőrök, illetve a bűnvádi perrendtartás életbeléptetése folytán megszavazott rendőri állásokra, a következő ideiglenes rendőrök: *Leelőssy* Károly Vincze József, Csató János, Bíró Mihály, Erdei Mihály, Nagy Gábor, Fábrián József, Molnár Márk, Kertmegi Lajos, Farkas Károly, Golián Sándor.

* **A katolikus legényegylet zászlószentelése.** A nagyváradi *katholikus legényegylet* legközelebb zászlószentelési ünnepélyt tart s ez alkalomból dr. *Vucskics* Gyula a legényegylet elnöke, *Páffy* Béla az egylet igazgatója és *Mokos* Sándor kelmefestő küldöttségileg zászlóanyának kérte föl *Gerliczy Ferencz* bárónt. A bárónő meghallgatta a küldöttség kérelmét és megígérte, hogy a zászlóavatási ünnepélyen meg fog jelenni.

* **Városi közgyűlés.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a jövő héten *Nagycsütörtökön* tartja meg e havi rendes közgyűlését. A főispán nem akarja elhalasztani a közgyűlést, mivel nem sok tárgy lesz s befejezik csütörtök délután a tárgyalást.

* **Uj gyorsvonat Budapest és Nagyvárad között.** Tegnap számunkban közöltük, hogy május elsejével egy új gyorsvonatközlekedés fog életbe lépni Budapest és Nagyvárad között. E hírünköz ezuttal még csak azt fűzzük hozzá, hogy az új gyorsvonatközlekedés megindultával a délelőtti személyvonat közlekedést valószínűleg *beszüntetik.*

* **A törvénytisztosítás ünnepe a váradolasi-i róm. kath. fiu iskolában.** Az 1848-iki törvénytisztosítás évfordulója a közbejött husvétii szünet miatt e hó 7-én délelőtt 9 órakor tartatott meg. Előzetesen a gyermekek szentmisét hallgattak, melyet *Kópis* József hitoktató végzett. — A nemzeti és iskolai zászló alatt imával vette kezdetét az ünnepély. *Stark* Gyula, igazgató-főtanító lendületes beszédet tartott, rámutatott a nagy nap jelentőségére, e megmagyarázta a gyermekeknek, hogy miért tartjuk az idén áprill 11. helyett már ma az ünnepélyt. Majd felhívja a figyelmet ezen ünnepély magyarozójára: *Domokos* Andor tanítóra; ki a felolvasó asztalhoz lépven, érdekesen fejtegette ama nagy napok jelentőségét. — A gyermekek lelkesen énekelték a »Hymnuszt« és »Szózat«-ot s közölök négyen szavaltak. *Tabéry* Géza a »Talpra magyar«-t Petőfitől, *Szabó* Rezső »Istenem, hazám királyom«-at Nagy Lajostól, *Kiss* István »Hazám ifjuság«-át *Ábrányi* Emilől s *Pajor* Kálmán »A magyar szent koroná«-t Nagy Lajostól szavalta el.

* **Gyógytár átruházás.** A 10. kir. belügyminiszter engedélyezte, hogy a *Hosszu-Pályiban* levő »Vörös Kereszthez« címzett gyógytár személyes tületti joga *Siska* József okl.

gyógyszerészről *Steiner* Manó okl. gyógyszerészre ruháztassék át.

* **A sorozás Nagyváradon.** Az idei fősorozás április hó 17., 18., 19. és 21. napjain lesz Nagyváradon. A polgármester polgári sorozó elnökül *Rácz* Mihály főjegyzőt, orvosul *Baróthy* Ákos dr. főorvost, előadóul *Darvassy* Lajos tanácsost küldte ki, bizalmi férfiakul pedig *Guttman* József és *Beczky* Lajos t. h. b. tagokat kérte fel. A sorozás a kis városházán lesz.

* **A nagyváradi joghallgatók és a debreczeni kongresszus.** A nagyváradi jogakadémia ifjuságának kedves vendége volt tegnap. *Sipos* Béla, debreczeni joghallgató, a magyar irodalmi társulat elnöke és a kongresszusi nagybizottság elnöke jelent meg közöttük, hogy előterjesztést tegyen a debreczeni diákkongresszus ügyében, amit ennek a hónapnak a 27., 28., 29. és 30-ik napján fognak megtartani. A kiküldöttet kiváló szívességgel fogadták a nagyváradi jogászok s az ifjusági segítő és önképző kör közös gyűlést hívott egybe ebből az alkalomból, amelyen *Medvigy* Gábor ifjusági elnöke töltötte be az elnöki tisztet. Az elnök szívvelyesen üdvözölte a debreczeni főiskolai diákság kiküldöttjét és fölkererte, hogy tegyen előterjesztést a kongresszusra nézve. *Sipos* Béla, a kongresszusi bizottság kiküldöttje szép beszédben üdvözölte a nagyváradi jogászokat és fölkererte őket, hogy a kongresszuson, a melynek olyan fontos tárgyai lesznek, mint a párisi nemzetközi diákszövetség kiküldöttjeinek a megválasztása, a magyar ipar pártolása s a nemzetiségi kérdés fölötti tanácskozás, minél számosabban jelenjenek meg. Bejelentette a kiküldött, hogy a nagyváradi jogakadémia polgárai közül *tizenkilenczen*, mint hivatalos és szavazati joggal bíró tagok vehetnek részt a kongresszuson. Értesítette egyzersmint *Sipos* Béla a nagyváradi ifjuságot, hogy a kereskedelemügyi miniszter fél szabadjegyet engedélyezett a kongresszusra utazó főiskolai hallgatóknak. Az ifjuság lelkesen fogadta az előterjesztést és *Medvigy* Gábor, az ifjuság elnöke köszönetet mondott a meghívásért biztosítván a kongresszus rendező bizottságának kiküldöttjét, hogy a nagyváradi jogász ifjuság a lehető legnagyobb számban képviseltesse magát a kongresszuson, melynek fontosságát és hazafias célját mindenekben elismeri. — Értesülésünk szerint a nagyváradi kir. jogakadémia mintegy 20—25 taggal fogja magát képviseltesse a kongresszuson.

* **Tisztviselők szövetkezete.** A nagyváradi tisztviselők fogyasztási szövetkezetének raktárát naponta igen sokan látogatják. A Husvétii ünnepekre való tekintettel a következő Nagyhét minden napján délután 3 órától 6-ig nyitva lesz a szövetkezet raktára.

* **Mesematiné.** Fényes örömműnnp vár ujra Nagyvárad apró publikumára. Felhangzik a muzsika, csengő-bongó nótá. Olyan jó kedve lesz minden kis hallgatónak, hogy sohasem felejt el ezt a szép napot, melyen a jó mesélő nének és bácsik oly nagy gyönyörűséget szerettek nekik. És ujra megszólal a tarka-barka tündérmese kacsalábon forgó varról, aranyhajú kis babáról, meg minden szépről és jóról, a mi a gyermekek szívet elringatja. Vasárnap délután 3 órakor lesz az érdekes mese-ünnep a Kereskedelmi Csarnok dísztermében, melyet a kíváncsi gyermek-világ bizonyára zsufolásig meg fog tölteni. — A matiné műsora a következő:

1. Prológ, írta *Gara* Ákos, előadja *Fleischer* Aranka urhölgy.
2. Mese, írta és felolvassa *Rechtne* Bauer Zsófia urnő.
3. Felolvasás, tartja *Krúger* Aladár.
4. Bölcsődal, *Mendelssohn* Hohhzeit Marsch. *Batholly* J. La Chanson du Patre, zongorán előadja *Ujházy* Irma urhölgy.
5. Mit kérnének a gyermekek a tündértől? írta *Mari* néni. Egérbál, írta *Pásetor* Bertalan. Előadja *Krasznai* Elza urhölgy.
6. Pünkösdi rózsáról. Gyermeversek. Irta és felolvassa *Gara* Ákos.
7. Magyar nóták. Hegedűn előadja *Szilágyi* Béla zongorán kíséri *Vomácska* József.

A matinéra szóló belépő-jeggé ára felnőtteknek 1 korona, gyermekeknek 60 fillér. Karzat 60 fillér. Jegyek előre válthatók: Láng József, Sonnentfeld Adolf, Kálmán Sándor, Farkas József és K. Frankl Mari üzletében.

* **Kisközségből — nagyközség.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a *Besztercze-Nassó*d vármegyében levő *Leés* kisközségnek nagyközségé lett átalakulását engedélyezte.

* **Alapszabály megerősítés.** A m. kir. belügyminiszter a *belényesi polgári olvasókör* alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

* **Ismét a szépitő és titkos szerek.** A hatóságok nem győzik eléggé irtoztatni a magyar gyógytárakban s innen a közönség közt is nagyon elterjedt titkos szereket. E kutyvasztékok készítői a szemérmetlen reklam minden fajtát fölhasználják a kutyvasztékaik terjesztésére, melyek ha nem haszontalanok, úgy okvetlen káros hatásuk és mérget tartalmaznak. Ezen szédélgesen alapszik a napilapok hirdetései rovataiban képekkel illusztrált *Pink-pilula* is, de hát a magyar sajtó nem igen megy segítségére a hatóságoknak az üldözésben, hanem ellenkezőleg elősegíti e titkos szerek terjedését. Most az ország első orvosgyelete, a Budapesti Orvosok Szövetsége szólalt föl e kutyvasztékokkal üzőtt szédélges ellen s legutóbb tartott ülésén dr. Waldmann Fülöp, a Budapesti Orvosi Szövetség titkára ismertette úgy a belföldi, mint a külföldi titkos orvosszereket és gyógyító módokat, melyeknek legtöbbjéről kimutatta, hogy *egyszerű szédélgesen alapszanak.* A legundorítóbb, máskor határozottan mérges tartalmu kutyvalékok, sokszor rothadó anyagok kerülnek ily uton forgalomba s megtévesztik a laikus közönséget, készítői pedig többnyire teljesen műveletlen, tudatlan s egyedül az üzleti haszonra tekintő egyének. Így például 36 forintért küldenek be Berlinből két üveg mézes vizet, mint az idegyöngeség biztos szerét. Hasonló érték-telen anyag a most elterjedt *Pink-pilula, melyet méy most is, daczára a tilalomnak,* árúsítanak. Igen érdekes a kozmetikus szerekről megejtett vegyi vizsgálatok eredménye, főleg a Párisból jövőké, melyek nagyrészt erős mérgeket, szublimátot, kalomelt stb. tartalmaznak. Dr. Waldmann sorra tárgyalja a közegészségügyi károkat, melyeknek korlátozására számos indítványt nyújtott be, a melyek közül legtöbb eredményt remélünk felvilágosító iratok hatósági uton való terjesztésétől, mint az a külföldön is divik, nem különban a fennálló törvények és rendeletek minél szigorubb alkalmazásától. Az ülés lelkesen megéljenzte az előadót és indítványait elfogadta.

* **Egán Ede tolvajai.** Körülbelül egy hónap előtt nagy feltűnést keltett Munkácson az a vakmerő tolvajlás, a melynek az *Egán Ede* miniszteri biztos által a munkácsi adóhivatalból a ruthének segítségére fölvetett 8000 korona esett áldozatul. Ezt azt összeget Egán a Csillag-szálló vendéglősének adta át éjjelre megőrzés végett, a ki azt irodájában zárta el; de a pénznek másnap reggelre már nyoma sem volt. Pár nap mulva a pénzes táskát a Latorcza mellett megtalálták, de sem a pénz, sem a tettesek nem kerültek meg. Most végre *Fazekas Béla* rendőrkapitány nyomozása folytán a tettesek megkerültek, *Morgenstern Volf* és *Veisz Chaim Jakab* galicziai zsidók személyében, a kiket a rendőrség már át is adott a bíróságnak.

* **Jelenet a rendőrségen.** Félénk, ezerszer engedelmet kérő kopogtatás után töpörödött vén ember tipeg be a fogalmazó szobájába. Három éves kis leánykát vezet kezén fogva.

Remegve, ide-oda tekingetve áll meg az asztal előtt. Egy viláért sem szállalna meg, míg rá nem kerül a sor s meg nem szállítják, hogy mondaná el baját. Csak áll és vár türelmesen, szeretetteljesen simogatva kedvenc szöszke fejcskáját.

— Nos mi kell öregem? — szólítja meg az őt észrevező tisztviselő.

Az öreg magyar előbb lesimitva galamb fehér haját, rendbe hozza harcsa bajuszát, jobb lába helyet a balt teszi ki pihenési, köszörűli torkát, szállani akar, de most, hogy, hogy nem — nem ura akaratának. A próbálgatásnál szava megesuklik s tarka pettyes keszkenőjével letörli

arczáról a verejtéket, szeméből az alkalmatkozó könnyüket.

— De hát mi a baja öregem, mondja el és segítünk rajta, ha lehet, biztatja a tisztviselő.

Az öreg sokszori próbálgatás után végre megembereli magát s per longum et látum — elmondja, úgy halotta, hogy ma már olyan törvény lenne, hogy az ő kis ápolitját, kedvenczét elvonnák, elszakítanák tőle — örökre s Gyulára vinnék a lelenzházba, pedig akkor ő meg az élete párja meghal, elpusztul a Mariska után, pedig — — —

Szavai fájó zokogásba fuladnak s van dolga a zsebkendőnek.

A Mariska édes, beszédés kék szemei valami ismeretlen nagy csapás előérzetéről beszélnek. Eleinte csak piszeg s midőn látja, tapasztalja, hogy apja, mert ő így szólítja, nem hagy alább elkeseredésével s tédatára jó annak, hogy elakarják választani azoktól, a kiket ő olyan nagyon szeret, elszontyorodik, könyei megerednek s most már duettben sírnak, zokognak mindaddig, míg a szintén megindult fogalmazó ígéretet nem tesz, hogy a kis Mariskát nem küldi Gyulára a lelenzházba.

* **Telefon Budapest és Kolozsvár között.** Nagyvárad—Budapest között a telefon hálózat a forgalomnak már át van adva. Mos kezdetek hozzá Nagyváradtól Csucsáig a vonal kiépítéséhez. Csucsától Kolozsvárig a kolozsvári posta- és távirtda-hivatal fogja az építési munkát végezni. A költségvetésbe már fel van véve a szükséges összeg. A munkák vezetésére a műszaki egyének már Kolozsvárt is ki vannak szemelve. Néhány nap mulva a munkához hozzáfognak. Szeptemberben már megnyillik a telefon és Kolozsvárról Budapestre élő szóval beszélhetünk.

* **Élőhalottak.** A hivatalos lapnak, a «Budapesti Közlönynek» némelyik száma olyan szomorú hangulatot kelt, mint akár egyik egy kicsiny falunak szomorú fűzfáktól segélyezett, sűrűn lakott temetője. Nem közjogi sérelem, nem a dobra kerülő nagy és kis földbirtokok árverési hirdetése, hanem az a négy hasábra terjedő *Gondnokságok* című rovat, az elszomorító, a mely hatvan élő embert parentál elmebetegség címén. Az élőhalottak közt nem egy van, a kinek ép lelki erejét az életnek hatalmas megrázó tragédiája törte meg. Orvos-tudor, hirlapírók, zenészek, kereskedők, fiatal és idősebb emberek nevei között nem csekély a nők száma sem. Az élőhalottak gyászos világába került az Operának egykor sokat ünnepelet művésznője is.

* **A transzváli aranybányák sorsa.** Johannesburgból az utóbbi napokban olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a délafrikai kormány minden előkészületet megtett az aranybányák felrobbantására. Az óriási kincseket érő bányákat abban a pillanatban pusztítanák el, a mikor az angol hadseregek a Vaal-folyón átlépnek. A robbantás előkészületeiről most a következő részletek kerültek a nyilvánosság elé. A délafrikai köztársaság három legértékesebb bányájában a *Crown Reef*, *Lanylaagte* és *Robinson* bányában robbantólyukakat furtak. A robbantás céljaira különösen erős hatásu robbantó löveget készítettek, a melyek ha lángba borulnak az összes aknákat elpusztítják. A veszélyeztetett város semleges állásotban levő diplomatája azonnal felszólalt a Pretóriában székelő kormánynál és erőlyesen tiltakozott e vandalizmus ellen. A transzváli kormány az előkészületek elrendelését tagadta. Mindennek daczára bizonyos, hogy a pusztítás munkájának előkészületei tényleg megtörténtek. Es bizonyos az is, hogy ezeket az intézkedéseket csak a búr kormány rendelhette el. Nem lehetetlen, ugyan hogy a búrok ezzel a fenyegetéssel akarják a veszélyeztetett Johannesburg tulnyomóan angol honosságú lakosságát és a semleges diplomatákat rábirni arra, hogy Transzvál érdekében az angol kormánynál közbelépjenek.

* **Sok ilyen büszkeséget!** A fővárosi lapok a minap adták hírül, hogy az utolsó Ocskay az az *Ocskay Rezső* csödbe jutott és így az Ocskay család vagyoni existenciájának vége. Erre *Ocskay Gusztáv* a M. A. V. sajtóirodájának főnöke a következő sorokat írta az illető lapoknak:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Egy minap megjelent közleménye, mely arról szól, hogy idősb és ifjabb Ocskay Rezső circa négy millió korona erejéig csödbe jutott, azt is mondja, hogy ez a hir egy régi magyar nemesi család *utolsó* sarjadékaire vonatkozik. Miután én is nyitramegyei közbirtokos vagyok és a nyitramegyei *Ocskó* helységben születtem, nem lehet idősb és ifjabb Ocskay Rezső e hirneves család utolsó sarja: hisz én még de fakto — élek. Az a kifejezés is helytelen, hogy »Az Ocskayak csödbben«, mert én is jómódu ember vagyok, mindazonáltal csödb alatt nem állok s nem is fogok állani, mert én huszonkilenc év óta szolgálom az államot, fizetésemhől megélek és birtokaim, valamint budapesti házam és telkeim — reményilem — érintetlenül fognak gyermekemre szállni. Az sem áll, hogy Ocskay László, a Rákóczy villáma, ősapánk révén szereztük volna birtokainkat. Attilától származtatja le magát e család. Genealogiája, mely birtokomban van, utoljára hitelesített és leszármazása izról-izre okmányilag igazoltatott 1796-ban a következő hitelesítő jegyzettel:

Comes Budur A. 1059. Elachi filii Ettele seu Attila per gradus propositos semes successorum esse declarat. Hoc Genealogia in Presentia mea ex originalibus Documentis per familiam Ocskay penes registrationem Documentorum elaboratum esse fide dique testor. Felső-Dubovány, die Januarii 1797.

Josephus Ivinavich,
Tabulae Regie Juratus Notarium.

Moghur: a család törzsneve a századokon át ellenséges csillagzatok alatt régi virágzásukból alászállt unokák emlékezetéből ki van törülve: csakis a porfedte, elsárgult és birtokomban levő 1086-ról keltezett okmányban él, de mindennek daczára ivadéka, az idő, az enyészet végtelen vihara által porszemekint elfujt Moghur által a honfoglaláskor ex prima Regni occupatione karddal elfoglalt »Duboványt« ezer esztendőn, Ocskót pedig hat, Aba-Lehotát pedig öt század zivatarjain, a tatárjárás viszontagságain, meg hazánkban másfél századig tanyázott törökök pusztító dühe daczára meg tudtuk tartani az első földfelosztásból eredő Duboványt, meg a donacionális uton nyert és szintén Nyitramegyében fekvő Ocskót és Aba-Lehotát: — *emiatl szolgálok, hogy megtartsam azt a szent helyet, hol ringatták bölcsőmet, tanítottak hazaszeretetre és becsületre s hol őseim drága telemei portladoznak.* Tisztelettel ocskói és felső-duboványi *Ocskay Gusztáv*, a m. k. Allamvasutak sajtóosztályának főnöke.

* **Gyilkos atyafiak.** *Feles Mihály telegdi* lakos — az ősszel elhalt, vagyonát felnőtt fiára és két férjnél levő leányára hagyta, azzal a kikötéssel, hogy a szántóföldek a fiaié legyenek. A két sógor, kik mindaketten a földeket szerették volna birtokukba keríteni, perre vitték a dolgot. A Feles fia is e hó 5-én reggel kiment a szántóföldre, hogy azt felszántsa. Seres Antal és Vöncsök Gábor, a két sógor neszt vették a dolognak, hogy Felest a szántásban megakadályozzák, ki mentek ők is a helyszínre. A két sógor felszólította Felest, hogy hagyja abba a szántást, mert a föld nem az övé. Feles azonban rájuk sem hederített, hanem folytatta tovább a szántást. Ekkor a két sógor vasvillával ált Feles elébe, a ki szintén vasvillát veit elő s azzal védekezett. Amde a két sógor csak hamar ártalmatlanná tette Felest és addig verték mig nem halt. Azután pedig mint a kik jól végeztek a dolgukat, nyugodtan távoztak. A mezőn dolgozó emberek a verekedés láttára összefutottak, de már nem segíthettek, mert mire odaértek Feles halott volt. Az esetről rögtön értesítették a csendőrséget, a kik a két gyilkos sógort elfogták és átadták a járásbírósnak. A szerencsétlen véget ért Feles holtestét a bírói boncolás után nagy részvéttel temették el.

* **Családirtó földmives.** Rettenetes kegyetlenséggel pusztította el *Kovács Gábor sarkadi* földmives feleségét és két mostoha gyermekét. Ő maga szegény ember volt, de a felesége jóval idősebb és vagyonosabb volt. A házastársak özött a békét az asszony első házasságából származott négy gyermek zavarta meg, a kikkel a mostoha apa nem tudott megbarátkozni. Kovács e hó 5-én éjjel, midőn kissé bepálinkázva hazatért, aivó nejének és a gyermekek ágy-neműjét petróleummal leöntötte s aztán meggyújtotta azt és elmenekült hazulról. A nagy

tüzre az asszony felbredt, kiugrott az ágyból, de e közben a ruhája is tüzet fogott. A gyermekek is kiugráltak az égő ágyból, de csak az egyik fiu tudott kiszaladni a szobából, a kinek segélykiáltásaira az arra járt éjjeli őrk befontották és az égő asszony és gyermekek ruháit eloltották ugyan, de a súlyos égési sebeke az asszony és két gyermek még az nap meghaltak. Kovácsot a csendőrség még az nap elfogta és átadta a bíróságnak.

A boldogulás útján.

A gazdaságról azt tartották a nevető filozófusok, hogy nem egyéb a szerencse és a halál versenyfutásánál. Mindenki arra van rendeltetve, hogy gazdag legyen, csak hogy sokan nem érik meg a vagyon beköszöntét. A dolog attól függ, hogy melyik jut előbb az emberhez: a szerencse-e vagy az élet vége? Ezen bizony csakis nevető filozófusok vizsgálódhatnak, azok is könyvek közt nevetve. Az étellel küzdő embernek ez a filozófia nem vigasztalás, hanem lemondás. Hanem a haladás, a mely a boldogulás útjait egyengeti, az ő számára is talált vigasztalást. Olyan, a mely több a vigasztalásnál: életreménység. Ez a találmány az *osztályorsjáték*. Vagy százötven esztendő, nálunk még csak három éves. De már nálunk is meggyökerezett. Mert kielégíti az embernek a szerencséhez való jussát. Mert megadja minden embernek a becsületes gazdagodás lehetőségét és mert a *nyeremény* fogalmát kihámozta rejtélyes burkából. A nyeremény már nem vak szerencse, hanem valószínűség. Már nem bolond esély hanem matematikai lehetőség. Mert az osztályorsjáték minden második résztvevőjének nyernie kell. Ha egyebet nem, a betétjét visszakapja. A mi azt jelenti, hogy a *kockázat minimális*. A főbb nyeremények száma is nagy, a summájuk pedig impozáns. Ezek, tízezrek, százezrek, még millió is nyerhetők. Az osztályorsjáték felszabadította az embert attól a fatalisztikus megnyugvástól, hogy a gazdagság beköszöntét nem élheti meg. Ezer és ezer ember jutott jó módhoz néhány év alatt és nagy azoknak a száma, a kik egyenesen gazdagok lettek az osztályorsjáték által. A mely nem babonán alapuló lutri, hanem rendszeres *üzlet a szerencsével*. Fel is fogta ezt a középosztály és fel is karolta az osztályorsjátékot. A nyerők statisztikája azt bizonyítja, hogy a középosztály tagjai: kereskedők, iparosok, gazdák, hivatalnokok, latienerek keresik és találják meg benne a szerencséjüket.

A vagyon függetlenséget, önállóságot ad, senki ezt jobban nem érzi, mint a szellem és test munkása, akinek a vagyonra való vágyakozása nem kapzsiság, hanem a függetlenség felé való törekvés. Ezt a törekvést kielégíti az osztályorsjáték; a mely a maga tömörkedésével és minimális kockázatával a szerencse lezövekezését jelenti. A ködös epekedés helyébe a valószínűségben való bizakodás került. Mindenki számíthat már a jólét beköszöntére, anélkül, hogy léha ábrándozónak tarthatnák.

A háboru.

London, ápril 7. A mit még tegnap kételkedve fogadtak Londonban, azt most konkrét adatokban kapták meg, a legújabb angol vereséget, mely szerint Bloemfonteintól délre Reddersburgnál a *bürokok elfogták* öt század angol katonát. *Roberts* lord erről az eseményről a *harmadik sürgönyt* küldi az angol hadügyminiszteriumhoz, kettőt tegnap és egyet pedig ma, mely utóbbi most már hibátlan adatokat tartalmaz a veszteségre vonatkozólag. E harmadik sürgöny szerint, melyet *Roberts* lord Bloemfonteintól küld, az angolok vesztesége *Reddersburgnál* a következő: 2 tiszt és 8 katona elesett, 2 tiszt és harminczhárom katona megsebesült, 8 tiszt és a többi katona fog-

ságba került. Az ellenség hadereje 3200 emberből és öt ágyuból állott.

A csatavesztés ez a nagy mérve Londonban meglehetősen depressziót okoztak.

E csata április 3-án történt nem messze a főhadseregtől.

Fokváros, április 7. Tizennégy búr fogoly, kiket Simonstoonban tartottak fogva, megszökött.

London, április 1. *Willebois* ezredest, a ki Boshaf mellett hősi halált halt Methuen lord csapatával szemben, Párisban fogják eltemetni. Az elhunyt hősi fivére engedélyt kért az angol kormánytól, hogy bátyját személyesen hozhassa haza.

Az angol alsóház ülése.

London, április 7. Az alsóház mai ülésén *Balfour*, a kincstár első lordja azt indítványozta, hogy a ház hétfőn napolja el üléseit április 26-ig.

Courtney a dél-afrikai helyzetre irányítja a ház figyelmét. Az újságok — azt mondja — nem közlik a háboru ellenségeinek véleményét, nyilvános helyeken való tanácskozásait pedig erőszakosan felszavatják. Ez okból a szólás-szabadságot legalább itt a Házban fűnn kell tartani. Ugy látja, hogy beszédjének főcélját nem érheti el, a mennyiben szó sem lehet róla, hogy a háboru befejezésének feltételeit megvitassák, mert ugyan-e tárgyra vonatkozólag indítványok jelentettek be, a melyek, ha nem is nyújtattak még be, a házszabályok értelmében mégis megakadályozzák most ennek a kérdésnek a tárgyalását.

Balfour azt ajánlja, hogy ezt az ügyet utasítsák a házszabály bizottsághoz.

Campbell-Bannerman elismeri, hogy a házszabályok módosítása kívánatos, de a mostani időt nem tartja alkalmasnak olyan vitára, a minőt *Courtney* óhajt.

A vita során *Bryn-Roberts* kérve-kéri a kormányt, vagy az angolokat, nagyobb kimélettel bánjanak a foglyokkal, majd azt mondja, hogy a *bürokok nemcsak vilézebbek voltak a harcban, hanem nagyobb nagylelűségeket is tanúsítottak*.

Hobart-Vincent, a ki éppen most érkezett vissza a harctérről, kijelenti, hogy az angol katonák kitűnően bánnak a búr foglyokkal.

Balfour indítványát végül elfogadják. Azután a pénzügyi törvényjavaslatot 103 szavazattal 16 ellenében harmadik olvasásban is elfogadják.

London, április 6. Az alsóház második olvasásban elfogadta a flotta-tartalékról szóló törvényjavaslatot, a mely az admirálisnak diszkrécionális fölhatalmazást ad a tartalékos hajóraj behívására.

EGYESÜLETEK.

A szépítő-egylet közgyűlése. A nagyváradi szépítő-egylet az utóbbi időben alig ad életjelt. Pár évvel ezelőtt s hosszú évtizeden át pedig igen becses szolgálatokat, alapvető munkálatokat tett ez az egyesület. Az egyesület felügyelő-gazdája: *Géczy* Lajos püsp. urad. fő-tiszt most ismét életre akarja kelteni az egyesület tevékenységét. Ma vasárnap délelőtt 11 órakor tartja közgyűlését a városház termében az egyesület, a melyen a fentebbi dolgot is szóvá teszik.

Nagyváradi kereskedelmi kóroda egylet e. b. s. pénztár. Vették a következő értesítést: A nagyváradi kereskedelmi kóroda-egylet e. b. s. pénztár a f. évi április hó 8-án, azaz vasárnap d. u. 3 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében évi rendes közgyű-

lést tart, melyre a t. czímet van szerencsénk tisztelettel meghívni. Nagyvárad, 1900. ápril hó 4. *Az igazgatóság.*

A Népkövelési Egyesület legutóbbi választmányi üléséről lapunk tegnapi számában hozott referációjába tévesen került bele az a rész, hogy dr. *Tóth* Mihály polgári iskolai igazgatónak az egyesület pénztárnoki állásáról való lemondását a választmány sajnálattal tudomásul vette. A választmány ugyanis egyáltalában nem fogadta el a lemondást, sőt mint illetékes helyről értesültünk, az egyesület elöljáróságának sikerült dr. *Tóth* Mihályt rávennie, hogy pénztárnoki tisztet, amelynek eddig is a legnagyobb pontossággal és buzgalommal tett eleget, továbbra is elvállalja.

A Munkás Betegsegélyző Egylet közgyűlése. Vették a következő meghívót. A Nagyváradi Első Általános Munkás Betegsegélyző Egylet folyó évi április hó 16-án azaz husvét másod napján, délután pontban 3 órakor a „Zöldfa“-szálloda nagytermében rendes évi közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

I. A múlt évi zárszámadás kimutatása, felmentése a tisztviselői karnak.

II. Tisztviselők megválasztása és pedig: elnök, elnökhelyettes, 24 választmányi tag, 5 felügyelő bizottsági tag és 2 jegyzőkönyv hitelesítő.

III. Indítványok, melyek a gyűlést megelőző 8 nappal előbb írásban be lettek adva a választmányoknak.

Felkéretnek tehát az egyesület minden tagjai. miszerint rendbehozott tagsági könyveikkel a fent nevezett napon és helyen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek, annál inkább, mert ha a tagok kellő számmal meg nem jelennek, ugy a gyűlés azon napon megtartható nem lesz, de a második meghívásnál a tagok bármily csekély számmal legyenek is, a gyűlés megtartatik.

Nagyvárad, 1900. április hó 1-én

A választmány.

Igazságszolgáltatás.

Lukácsiu Nagyváradon,

Nagyvárad, ápril 7.

A hirhadt laczfalusi román agitátor, kinek nemzetiségi elveitől a románság higgadtabb, intelligensebb része megbotráncozva fordul el, nem azonosítja magát, ismét rossz fát tett a tűzre, mert legközelebb a sajtóbírósg előtt kell megjelennie, hogy feleljen egy elkövetett főrmédvény miatt, a mely az aradi »Tribuna Poporului«-ben látott napvilágot anno Bolcasügy. A törvényes lépéseket mindeztideig azért nem lehetett *Lukácsiu* László ellen megtenni, mert több hónapon keresztül külföldön tartózkodott, Rómában volt és még másutt, de másrészt meg *Lukácsiu* László annyira járatos már a sajtópörös ügyekben, hogy uehéz vele perbe bocsátkozni.

Erről a nemzetiségi sajtópörös ügyről tudósítónk a következőket írja:

A múlt év január havában zárta ki a nagyváradi jogakadémia tanári kara az akadémiairól *Bolcas* Luciánt, aki állandóan szította a fajgyűlöletet román kollegáiban a magyar hallgatók ellen.

Bolcas a kitiltás után Romániába ment s ott ugy adta elő ügyét, mintha román születésűt üldözték volna. Nagyon meghatotta a fiók martir üldöztetése *Lukácsiu* Lászlót, ezért a »Tribuna Poporului« 1899. évi január 9-iki számába »O Salutare« czímmel egy cikket irt, melyben a magyar állam ellen izgatott.

A »Tribuna Poporului« Aradon jelenik meg s így a nagyváradi sajtóbírósg hatáskörébe tartozik.

Azért a cikk megjelenése után a nagyváradi ügyészség rögtön megtette a sajtóügyi feljelentést a cikk szerzője: *Lukácsiu* László, a lap felelős szerkesztője *Russu-Sirianu* János és a lap kiadója *Popovics* Barcián Aurél ellen.

A sajtóügyi kerületi vizsgálóbíró erre elrendelte a bünvizsgálat megindítását *Lukácsiu László*, *Russu* szerkesztő és *Popovics* kiadó ellen.

A lap kérdéses számát elkobozták és Lukácsiu kihallgatta a nagybányai járásbíró, Russut és Popovicsot az aradi vizsgálóbíró.

Lukácsiu a nagybányai járásbíró előtt beismerte, hogy a cikket ő küldte be, a szerzősége azonban nem ismerte el. A vizsgálóbíró erre elrendelte az »O Salutare!« közlemény eredeti kéziratának beszerzését. Ez azonban nem sikerült, dacára annak, hogy a törvényszék úgy a lap szerkesztőségében, kiadóhivatalában, mint a felelős szerkesztő és kiadó magánlakásán házkutatást tartott.

Időközben Lukácsiu Rómába ment s így az eljárás szünetelt.

Egy héttel ezelőtt, mikor a nagyváradai vizsgálóbíró értesült arról, hogy Lukácsiu hazakerült, táviratilag utasította a nagybányai járásbíró, a vizsgálóbíró végzésének kézbesítése iránt. Lukácsiu ez ellen felfolyamodással élt. Elutasították — így most már a nagyvárad kir. ügyészség beadta Lukácsiu ellen a vádlevelet.

Az igaz, hogy a román lapban nap-nap után úgy közlik az ügy egyes frázisait, mint Lukácsiu zaklatását, üldözését, de ez az ügy menetén mitsem változtat. — Lukácsiu László a jövő hónapban idekerül a nagyváradai esküdtbírák elé.

Ítélet hirdetés a fogházban. Ritka aktus folyt le tegnap a nagyváradai fogházban: ítéletet hirdettek ki egy beteg rab előtt.

Közül két éve annak, hogy *Duma Mikuláj* henkeresi oláh parasztleány két ízben az édes apjára lőtt. A fiu az apjával régi idő óta ellenséges viszonyban élt. Egy este az öreg egyedül ült a konyhában, a fiu a sötétben oda lopódzott a konyhához és egy nyílra rá lőtt az édes apjára. A golyó azonban nem talált, amire a fiu megegyszer belőtt a nyílra és ekkor jobban célzott, lövése talált. — Az öreg sokáig betegeskedett, de végre is meggyógyult.

Az elvetemedett fiut a törvényszék elé állították és *nyolc évi* fegyház büntetést mértek rá, a mit a kuria is jóvá hagyott. A fiu ezenfelül még egy lopást is követett el, amiért is két hetet kapott.

Törvény szerint a vádlottra rótt két büntetést egy büntetésbe kellett összesíteni, a mit a törvényszék tegnap tett meg. A tizennégy nap fogházat a törvényszék 5 napi fegyházra változtatta át és így *nyolc évi és öt napi* fegyházra lett elítélve.

A fiu azonban beteg és így nem jöhetett el az ítélet hirdetésre, a törvényszék teljes tanácsa elment a fogház kórházába és ott hirdették ki előtte az ítéletet.

A fiu úján számolta ki, hogy mennyi büntetése van még hátra és aztán kijelentette, hogy megnyugszik.

Az elítélte különben majdnem mindegy akármelyre is ítélik el, amennyiben igen súlyos tündő beteg, úgy, hogy rettenetes bünéért itt e földön aligha szenved el a büntését, mert aligha él tovább a tavaszán.

A pajtását megakartá ölni. Jó barátok voltak hosszú időn keresztül *Rácz István* és *Szilágyi Ferencz*, míg később valami csekélységben össze veszték és azontul egymásnak halálos ellenségei lettek.

Sokáig ellenségeskedett a két ember míg végre is egy este tettelegességre került a sor. A verekedésből amelyet *Rácz* keresett, baltával támadván meg társát, *Szilágyi* súlyosan megsebesülve került ki.

Ez az ügy a járásbíró elé került és a vádlottat súlyos testi sértésért el is ítélték három havi fogházra.

Az ügyészség azonban ebben az ítéletben nem nyugodott meg, perujtással élt sa vádlottat gyilkosság kísérletével vádolta.

A perujtásnak helyet adva, azonban a törvényszék tegnap a gyilkosság kísérlete szándékos emberölés kísérletét állapította meg és a vádlottat, *Rácz Istvánt* ezért *egy évi és hat havi* fogházra ítélte.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A magyar püspökök arcképei.

A *Szent Év* alkalmából két művészi kivitelű műlap került ki *Klökner Gyula* műkiadó kiadásában Szigeti fényképészeti s festészeti műintézetéből, az egyik:

»Szent István koronája országában élő róm. kath. és gör. kath. Egyházfejedelmek fénynyomata, 80—65 czm. nagyságu csoportképe«, a másik:

»*Vaszary* Kolos biboros-hercegprimás ur ő Eminenciája kegyes engedelmével készült remek kivitelű 70—58. czm. nagyságu fénynyomtu arcképe.«

A csoportképen feltüntetett magas egyházfejedelmek, valamennyi magyar a horvátországi róm. kath. és gör. kath. püspök kegyesek voltak egyenként ülni a képhez, részben pedig legutolsó arcképeiket bocsájtják a tableau céljaira, a melynek művészi kiviteléhez legjobb tudásával járult Szigeti jóhírnevet kiérdemelt műintézete.

A biboros-hercegprimás ur ő Eminenciája magas elismerését nyilvánította ki jól talált arcképe felett. Tekintve a körülményt, hogy ő Eminenciája 15 évvel ezelőtt portroiroztatta magát utoljára; — ennél jobb s újabb keletű arckép ő Eminenciájáról nincsen most forgalomban.

A katolikus magas fő- és alpapságnak, a világi katolikus közönségnek, intézetek, iskolák s rendházak termeinek szebb szobadiszit, mint e képek nem ajánlhatunk.

Az a ragaszkodás és tisztelet pedig, a mely az egyházfejedelmek magas személyét környezi, bizonytal megvalósítja a kiadónak azon reményét, miszerint a különben is felette olcsó képek minden kath. pap és kath. család otthonát díszíteni fogják.

A képeket, hogy bárkinek hozzáférhetővé tegyük, árban leszállítottuk:

A csoportkép ára 4 korona.

Vaszary Kolos hercegprimás arcképe 3 korona.

A két kép együttvéve 6 kor.

Megrendelhetők *Szigeti* fotogr. és festészeti műintézetében Budapest, Kossuth-tér 6., vagy a kiadónál *Klökner Gyula*, Budapest, József-körút 27.

TANÜGY.

A népnevelők gyűlése. Vettük a következő meghívót: A »*Biharmegyei Népnevelési Egyesület*« ez évi rendes közgyűlése f. évi ápril 22-én, vasárnap d. e. 11 órakor, választmányi gyűlése pedig ugyanezen napo d. e. 10 órakor a vármegyeház nagytermében fog megtartani. A közgyűlésre az egyesület összes: alapító, rendes és pártoló, a választmányi gyűlésre pedig a választmány tagjait tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. Jelentés az egyesület múlt évi működéséről.
2. Számvizsgáló bizottság jelentése.
3. Az 1900. évi költségelőirányzat.
4. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1900. ápril 7.

Szunyogh Főter.

elnök.

IPARÜGY.

Az iparosok hitelszövetkezete. Vettük a következő értesítést: Az ipartestület kebeléhez tartozó iparos polgárokat tisztelettel értesítem, hogy a hitelszövetkezet és a testületi betegségy pénztár hivatalában ápril hó 1-ső napjától kezdődőleg a hivatalos órák hétköznapokon délelőtt 8-tól 11-ig tartatnak. Nagyvárad, 1900. ápril hó 7-én. *Bertsey György* ipartestületi elnök.

S P O R T.

Meghívó. Tisztelettel felkérem a »*Nagyváradai Tornakör*« választmányi tagjait, hogy a f. hó 9-én, délután 6 órakor a kör helyiségében tartandó választmányi ülésen megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1900, április 7. *Jelinek Géza*, titkár.

Atlétikai verseny a debreczeni kongresszuson. Vettük a következő felhívást: Felkérem a nagyváradai jogakadémia polgárságát, hogy a debreczeni diákkongresszus alkalmával rendezendő vívó és atlétikai versenyen a lehető legnagyobb számmal vegyenek részt. A vívó és atlétikai versenyen, melynek különben országos jelentősége lesz, a magyar diákság legkiválóbb vívói és atlétái vesznek részt. Jelentkezési idő április 15. Jelentkezéseket elfogad a kongresszus debreczeni elnöke *Kun Béla* joghallgató. Nagyvárad, 1900. április 7-én. *Sipos Béla*, kongresszust előkészítő bizottság alelnöke.

REGÉNY-CSARNOK.

EL MATARIFE.

Franziából fordította: V. A.

I.

7.

Ezek a hachero-k, mondá Eduard, vagyis a csempészek hordárjai.

Mánuel halk hangon beszélt hozzájuk. Azok a nélkül hogy egy szót feleleltek volna, visszatértek helyükre; mindegyik egy roppant nagy köteget emelt fel, mely a harasztban volt elrejtve és válára helyezte.

Én ezeket az embereket a határra vezetem, szólta Mánuel, de lehet hogy a vámhivatalnokok nem várják meg, hogy a mi ügyük kész legyen. . . Őöknek, uraim, ha a kötegeket átadták itt semmi tenni valójuk nincs. Kövessék Domingot a juhász konyhájába és várjanak meg engem.

A csempész nem sokára eltávolodott, a Rhone csucsa felé kanyarodván s vele tüntek el a hacherok is. Eduard és én követtük Domingót az ellenkező oldalra, fáradsággal haladva, a szirtekkel behintett pázsiton a mély sötétségben. Kérdeztem barátomat, nem fél, hogy Mánuel találkozik a vámhivatalnokokkal.

— Az az ő dolga, felelt Eduard, ő akarta vezetni ezt az expedíciót, pedig több mint husz fegyver, vagy töltény köteget szállít; de ezek a vidék lgejobb hachero-i. Az éj kezdete óta többször megmászta a hegységet, hogy elszállítsák ezt a készletet.

Megvallom, hogy ezen hegyi lakók merészsége és élénksége komoly érdeklődést leheltem belém irántunk. Kínosan esett, hogy kockázatva láttam őket és ettől eltekintve indítatva éreztem magam, hogy kedveljem őket. Mindenem, a mi hasonlít a háborúhoz, a ragály bizonyos neme észlelhető. Azonban az ég mindinkább beborult és kezdett az eső esni midőn egy juhakolhoz és egy négyszög kövekből összeállított szalmafedelű konyhához értünk. Domingo bevezetett bennünket és egy a dalmatikához hasonló csuklyaszerű köpenybe öltözött hegyi lakó fogadott bennünket a csodálkozás bármely neme nélkül. A konyhá közepén néhány hasáb fa égett egy igen csélszerű, a tetőn levő nyílás alatt, mely többé-kevésbé jól kibocsátotta a füstöt. A tűzhely jobb és bal oldalán ágszerű felhalmozott száraz haraszt volt, egy sarokba pedig a juh tej tartására szolgáló edények. Ez eléggé hasonlított az Apeninai pásztorok konyhájához; de ebben a pilanatban egy palota sem nyújtott volna nekünk kényelmesebb hálótanyát és mi jól elnyújtózva feküdtünk a pásztorok fekhelyén hallgatván a viharos eső zuhogását.

— Ez jó idő a csempészeknek, szólta Eduardhoz; az őráratnak nem lesz kedve járni a hegységet.

— Abban nem kell bizni, mondá Domingó fellökve vállára köpenyét. Uraim helyezkedjenek el és aludjanak. Reggel lesz keselyű, mert a juhász, a mint mondja egy juhott dobott a hegytorkolat oldalára. Mi most megünk mindketten örködni nagybátyám felett.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Magyar miniszterek Bécsben.

Bécs, április 7. Az a közös miniszteri tanácskozás, a mely ma 11 órakor kezdődik a közös külügyminiszteriumban, az 1901. évi közös költségvetési előirányzat ügyében már megtörtént megállapodásoknak csupán consumására vonatkozik. A költségvetési előirányzat végleges megállapítása már annyira előrehaladt, hogy ezuttal az Ő Felsége elnöklésével tartatni szokott záró ülés valószínűleg elmarad. Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma délután visszautaznak Budapestre. A mai délelőtti folyamán mindketten megbeszélést folytattak Böhm-Baweck osztrák pénzügyminiszterrel folyó ügyekről.

A hadügyi kiadások megállapítása.

Bécs, április 7. (Saját tud. távirata.) A közös tanácskozás délután 1 órakor ért véget. Az összes hadügyi kiadásokat 179 millióban állapították meg, mely 3 millióval több a múlt évinél.

Ferdinánd házassága.

München, április 7. *Clementina* hercegnő értesítette minden rokonait, hogy fia *Ferdinánd* bolgár fejedelem legközelebb eljegyz *Heléna* orosz nagyhercegnőt.

Halálra ítélt magyar honos.

Berlin, április 7. A berlini törvényszék a *Gönczy* házaspár fölött, kik két öregasszonyt megfojtottak és kiraboltak, ma hozta meg az ítéletet. Az ítélet a férjet halállal bünteti, míg feleségét fölmentette.

A brüsszeli merénylet.

Nápoly, április 6. Az orleansi herceg, a ki ideérkezett, táviratilag gratulálta walesi hercegnek szerencsés megmenekülése alkalmából.

Kopenhága, április 7. A rendőrség tegnap megvizsgálta a walesi herceg szalonkosiját, különösen azért, hogy konstatálja, milyen irányba volt Sipido lövésének. A kocsibelsőjét és külsejét lefotografálták. A tegnapi családi ebéden a király fölköszöntötte a walesi herceget és feleségét s örömet fejezte ki szerencsés megmenekülésükön.

Lisszabon, április 7. A kamara tegnap ülésén az elnök szóba hozta a walesi herceg ellen elkövetett merényletet és azt indítványozta, hogy a Ház fejezze ki szerencsekívánatait és közölje ezt a határozatát az angol uralkodóházzal, a melyet Portugáliával ósrégi szoros kapcsolatok fűznek össze.

Bias Costa képviselő a kamara többség nevében pártolja az indítványt.

Az igazságügyminiszter meleg hangú szavakkal emlékezik meg Viktória királynőről és azt mondja, hogy a portugál kormány azonnal közölte az angol kormányval a merényleten

való megbotránkozását, a melyet olyan férfi ellen intéztek, a ki hivatva van arra, hogy majdan az erős, hatalmas és nagylelkű Anglia sorsát intézze.

Franco a konzervatív kisebbség nevében kijelenti, hogy a pártja három okból csatlakozik a szerencsekívánatokhoz; a gyilkossági kísérlet módja miatt, a portugál és az angol királyi családok között lévő rokonság miatt és az angol nemzettel való baráti szövetség miatt, a mely nemzet mindig támogatta a Portugáliát történetének válságos pillanataiban. Azt kívánja, hogy a ház határozatát közölje az angol parlamenttel.

Szerencsétlenség a vizrebocsájtásnál.

Fiume, április 7. (Saját tudósítónk táv.) Ma délelőtt az Adriai tengerhajózási társaság egy újonnan épített uszódockját akarták ünnepélyesen vizrebocsátani. Az ünnepélyen részt vett gróf Szapáry László kormányzó és a fiumei hatóságok fejei. A vizrebocsátott hajót azonban elragadta a vihar Perusi-felé. Egy mentő-gőzös segítségével tudták csak visszavontatni a kikötőbe. A dock súlyos sérüléseket szenvedett, de emberéletben szerencsére nem esett kár.

A bukaresti Halier-ügy.

Bukarest, április 7. A Halier-ügyben alakult választott bíróság tegnap este hozta meg ítéletét. Az ítélet szerint a román állam köteles Halier vállalkozónak visszaadni 700,000 franknyi óvadékát és azonfelül szerelések, szereszmok és egyéb tárgyak fejében 5,526.652 frankot fizetni. Haliernek azt a követelését, hogy a bíróság az államot bizonyos kártérítési összeg, a kamatok és az elvont keresetért való kártérítés fizetésére is kötelezze, a választott bíróság elvetette. Az egész 6,226.632 franknak egy része azonnal, a többi pedig két részletben és pedig 3 és 6 hónap múlva fizetendő meg.

A kentucky-i kormányzóválasztás.

London, április 6. A Reuter-ügynökségnek jelentik Frankfurtból (Kentucky), hogy a fellebbezési törvényszék a kentucky-i kormányzóválasztás körül támadt vizsályt a demokraták javára döntötte el.

KÖZGAZDASÁG.

Munkaközvetítő intézet. A Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamarától vettük a következő értesítést:

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 15.150—900. sz. leiratával értesítette a kamaránkat, hogy a budapesti munkaközvetítő intézet márczius hó 15-én működését megkezdette.

Miről az érdekelteket, különösen pedig az ipartelepek tulajdonosait azzal van szerencsém értesíteni, hogy amennyiben ezen szociális szempontból kiváló fontosságú intézet feladatát áldásosan csak akkor teljesítheti, ha a munkaadók munkás szükséglet esetén annak szolgálatait igénybe veszik, esetről-esetre a nevezett és minden díj nélkül közreműködő intézethez fordulni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1900. ápril 6.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:
Janky József, Dr. Sarkadi Lajos,
elnök. titkár

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, április 7.

Az irányzat csendes.	
Osztrák hitel	864.20
Magyar hitel	862.50
Allamvasut	817.50
Rimamurányi	814.75
Magyar jelzálog	227.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, április 7.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	7.64
Uj tengeri	5.50
Rozs okt.	6.77
Zab okt.	5.42
Káposzta, repcze, aug.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. április 7-én.

Magyar aranyjárdék 4%	97.—
Magyar koronajárdék	98.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	101.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.90
Italmérségi jog megváltási kötvény	98.—
Horváth-szlavón földtehermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	164.75
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	139.25
Osztrák járadék papírban	99.—
Osztrák járadék ezüstben	98.75
Osztrák járadék aranyban	98.25
Osztrák korona járadék	99.20
Osztrák államsorsjegyek	136.—
Osztrák magyar bankrészevény	17.80
Magyar hitelbankrészevény	724.—
Osztrák hitelintézet részevény	727.60
Párisi vista	96.45
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.27
Németbirodalmi márka	118.55
London vista	242.95
20 márkás arany	23.69

A szerkesztővért felőlőm:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Legszebb faj

Csemege-szőlő,

legnemesebb faj

erdélyi, tiroli és francia

almák

és mindennemű déli-gyümölcs.

Ajánlom még

tisztán kezelt, természetes

hegyi boraimat

a következő előnyös árak mellett:

Kitűnő asztali ó-bor, literje 30 és 32 kr.

100 liter 22 és 23 frt.

Magyarádi új-bor, literje . . . 36 kr.

Magyarádi ó-bor, literje . . . 40 kr.

Magyarádi ó-bor I., literje . . . 50 kr.

Asztali veres bor, literje . . . 44 kr.

Ménesi veres bor, literje . . . 64 kr.

Mindennemű üvegelt csemege és aszúborok

a legolcsóbb árban.

Megrendeléseket helyben házhoz szállítanak

vidékre a legpontosabban.

Kiváló tisztelettel

MERTZ NÁNDOR,

Nagyvárad, Nagy-Körös-utca, Mertz-ház.

Telefon-összeköttetés 134. szám.

N.-Malom-utczai 257. sz. házam, jó forgalmu
korcsmai üzlet s fedett kuglizóval, haszon-
bérbe kiadatik.

Szabadalmazott OXYGEN VIZ.

Előállítási helyek:

London, Páris, Berlin, Köln, Hamburg, Bécs,
München, Drežda,
Budapest, Kolozsvár, Nagyvárad, Miskolc,
Debrecen, Kassa, Kanizsa stb.

A modern Hygienia követelményeinek meg-
felelően

sűrített oxigénből, (élely)

tehát azon elemből, mely nélkül nem élhe-
tünk és mely új életet ad,

készített kitünő ízű

üditő ital

továbbá **vérszegényeknél, gyomor-,
bél-, tüdő-, cukor-** (diabetes) és **szív-
betegségek**nél

kiváló gyógyhatású ital

K A P H A T Ó

a gyógyszerárakban, előkelő szállodák, ven-
déglok, kávéházak, fűszerüzletekben, valamint

a készítőnél:

az „**OROSZLÁN**“ gyógyszerárban
Nagyvárad, Nagypiacz-tér.

Egy üveg ára házhoz szállítva 12 fillér.

Ugyanott kapható gumi tömlőkben

OXYGÉN belélegzésre.

Naponként friss töltés.

Házhoz szállítás.

Telefon 335. szám.

Vidéki megrendeléseket elfogad és a t.
közönség szives támogatását kéri

Sternthal Sándor,
gyógyszerész.

6899—1899 tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A margittai kir. járásbiróság mint te-
lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogyözv.
Király Jánosné szül. **Fazekas** Zsuzsán-
nának özv. **Horváth** Mihályné szül.
Kocsis Zsuzsanna elleni vagyonszétválás
megszüntetésére iránti ügyéből folyván a
nagyvárad kir. törvényszék (a margit-
tai kir. járásbiróság) területén lévő Mar-
gitta község határában fekvő margittai
564 szám. betétben özv. **Király** Jánosné
szül. **Fazekas** Zsuzsanna és **Freimann**
Mór közös tulajdonául bejegyzett a I. 1
sor. 264 hrsz. 67 ö. i. számú házra
udvarral, 2 sor. 265 hrsz. kertre, 3 és
4 sor. 266 és 267 hrsz. szántókra és 5
sor 268 hrsz. része a beltelekben, 1510
koronában, ezennel megállapított kikiál-
tási árban az árverést elrendelte és hogy
a fentebb megjelölt ingatlanok 1900 évi
évi április hó 30-ik napján délelőtt 9
órákor az alulírott telekkönyvi hatóság
árverelő helyiségében megtartandó nyil-
vános árverésen a megállapított kikiál-
tási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoznak tartoznak az
ingatlanok becsárainak 10%-át vagyis 151
koronát készpénzben, vagy az 1881:
IX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi november hó
1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminisz-
teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes

értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. IX. t. cz. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek a bíróságnál elő-
leges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Margittán, 1900 évi feb. hó 10.

A margittai kir. járásbiróság mint
telekkönyvi hatóság.

Dr. Maurer
kir. albiró.

Nyári megőrzésre

elfogadok mindennemű **téli ruhákat és
szőnyegeket felelősség mellett.**

Továbbá a t. cz. közönség figyelmébe
ajánlom azon körülményt, hogy a meg-
őrzés végett nálam lévő téli ruhákat a
nyár folyamán a **legjutányosabb** díja-
zásért **javítom**, amely munkálatért járó
díj az átvétel alkalmával fizetendő. —
Amidőn a t. cz. közönség szives pártfo-
gását kérem, vagyok kiváló tisztelettel

Horváth János.

Üzlet: Fő-utca. **Lakás:** N.-Magyar-utca
332. sz. (saját ház.)

Raktáram tűzkár ellen 10.000 korona
erejéig biztosítva van.

Csödtömeg eladási hirdetmény.

Alulírott csödtömeggondnok ezennel
közhírré teszi, hogy a vb. Berger Adolf
csödtömegéhez leltározott a csödtömeg
1—1191. tételig bezárólag felvett 74307.
korona 25 fill. beszerzési és 42751 kor.
64 fillér becsértékű rövidáru és női di-
vatcikkékből álló áruk és üzleti felsze-
relések ajánlati uton készpénz fizetés
mellett elfognak adatni.

Felhíválnak tehát mindazok, kik mint
vevők fellépni kívánnak, hogy 1 koronás
bélyeggel és a becsár 10%-tólja vagyis
4276 korona készpénz mint bánatpénz-
zel ellátott zárt ajánlatokat a csödtömeg-
gondnok elnöke **Dr. Fodor Gyula** nagyvá-
radi ügyvéd urhoz (lak. Kossuth Lajos-

utca. Biharmegyei takarékpénztár épület)
1900. év április hó 21-ik napján déli
12 óráig annál inkább beadják, minthogy
később beérkező ajánlatok figyelembe nem
vételnek.

Idegen ajánlattevő köteles helybeli
megbízottat rendelni. A csödtömeggondnok
az ajánlatok elfogadásához kötve nincs,
ellenben az ajánlat az ajánlattevőt feltét-
lenül kötelezi. A csödtömeggondnok az
áruk minőségéért felelősséget nem vállal.

Ajánlattevő ajánlata elfogadása ese-
tében tartozik az áruraktárt 3 nap alatt
a vételár készpénzbeni lefizetése ellenében
tömeggondnoktól átvenni, valamint az
ügylet után járó vételi illetéket sajátjából
viselni.

A csödtömeggondnok a nagyvárad kir. Tör-
vényszék mint csödtömeggondnoknál és tömeg-
gondnoknál, az áruraktár és üzleti fel-
szerelések pedig alulírott tömeggondnok
közbenjöttével, a hivatalos órák alatt
naponta megtekinthetők.

Nagyváradon, 1900. évi április hó 5-ik
napján.

Dr. Sonnenfeld Zsigmond,
csödtömeggondnok.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő
megpróbálásának, mert már több mint 30
év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-
dörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél,
csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél
és az orvosok által bedörzsölésekre is
mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi
Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-
Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer,
hanem igazi népszerű háziszser, melynek
egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban
majdnem minden gyógyszerárban készlet-
ben van; fő raktár: **Török Lószér** gyógy-
szerésznél **Budapest**en. Bevásárlás alkalmá-
val igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-
bértékű utaztat van forgalomban. **Ki nem
akar megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés
nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Szabó István

fűszer-, csemege- és borkereskedése

Nagyvárad, Olaszi, Fő-utca.

Kassai és prágai
páczolt sonka
1 kiló **2 korona**

Husvétli
cukor tojások
óriási választékban.

Mindennemű
sajtok, halak
eredeti napi áron.

Rák kivonat ráklevés készítéshez

1 nagy doboz 2 kor. 60 fill., közepes 1 kor. 40 fill., kis doboz 80 fillér.

Mégay Róbert
**czukrász külön-
legességeinek**
(à la Kugler)
főraktára

Gazdasági
vetemény és virág
magvak
legelőcsőbb forrása

Cocus dió puserli
(thea sütemény külön-
legesség) 1 csomag
40 fillér, 1 drb 2 fill.

Kitünő tiszta hegyi termésű asztali borok:

Körösvölgyi ó-bor — — 1 liter **88 fillér.** | **Báró Gerliczy-féle** mult évi termés 1 l. **72 fill.**
Érmelléki ó-bor — — — 1 „ **72** „ | **Balázsovits** „ „ „ „ 1 l. **72 fill.**

**Vidéki bormegrendelések fogyasztási adó nélkül literenként 20 fillérrel
olcsóbban számíttatnak.**